

УКРАЇНСЬКО- ПОЛЬСЬКИЙ

ТЕМАТИЧНИЙ СЛОВНИК
ЖЕСТОВОЇ МОВИ
(для батьків та дітей)

UKRAIŃSKO- POLSKI

tematyczny słownik
języka migowego
(dla rodziców i dzieci)

**УКРАЇНСЬКО-
ПОЛЬСЬКИЙ**
ТЕМАТИЧНИЙ СЛОВНИК
ЖЕСТОВОЇ МОВИ
(для батьків та дітей)

**UKRAIŃSKO-
POLSKI**
tematyczny słownik
języka migowego
(dla rodziców i dzieci)

Харків
«ПРАПОР»
2009

УДК [811.161.2+811.162.1]’221.2(038)

ББК 81.2 Пол-4

У45

*За сприяння Міжнародного благодійного фонду
«Здоров’я майбутнього»*

Уклали:

Олена Бойчук,
Тетяна Беспалько,
Сергій Загоруйко,
Божена Вонтроба,
Анджей Хачевський

Opracowali:

Olena Wojczuk,
Tetjana Bospalko,
Siergiej Zagorujko,
Bożenna Wontroba,
Andrzej Haczewski

У 45

Українсько-польський тематичний словник жестової мови
(для батьків та дітей) = *Ukrainsko-polski tematyczny słownik języka
migowego (dla rodziców i dzieci)*. – Х.: Прапор, 2009. – 88 с.: іл.

ISBN 978-966-1643-16-0

Словник містить загальноживані жести, необхідні для спілкування між людьми з вадами слуху. Опис рухів рук і зображення на фото допоможуть таким людям розширити свій словниковий запас як українською, так і польською мовою. Опанування цими жестовими мовами сприятиме всебічному розвитку їхньої духовності та культури.

Розрахований на осіб, які мають вади слуху та бажають спілкуватися з такими ж особами України та Польщі.

УДК [811.161.2+811.162.1]’221.2(038)
ББК 81.2 Пол-4

ISBN 978-966-1643-16-0

© Бойчук О. В., 2009
© ВАТ «Видавництво «Прапор», 2009

ПЕРЕДМОВА PRZEDMOWA

Тематичний словник являє собою оригінальний навчально-довідковий посібник. Він призначений для тих, хто вивчає сучасну жестову мову — насамперед людей з вадами слуху, а також тих, хто постійно з ними спілкуються. Ця книжка стане в пригоді як дітям, так і їхнім батькам і викладачам спеціалізованих навчальних закладів. Особливо корисною вона буде під час подорожей для початку розмови між поляками й українцями.

Матеріал посібника викладений паралельно польською та українською мовами. Текст ілюстрований зображеннями жестів у вигляді фотографій та графічних рисунків.

У першому розділі розміщені відомості про особливості української та польської жестових мов. Другий розділ містить словник, побудований за тематичним принципом. Теми вибрані й викладені на основі «Програми з вивчення жестової мови вихователями шкіл-інтернатів для глухих дітей», розробленої лабораторією жестової мови під керівництвом С. Кульбіді та Н. Іванюшевої (м. Київ), також ураховувалися результати спостережень за спілкуванням між учнями, які нечують, Житомирської загальноосвітньої спецшколи-інтернату для глухих дітей (Україна) і Люблінської спецшколи-інтернату для дітей із вадами слуху ім. Яна-Павла II (Польща) під час взаємних візитів.

Розділи про особливості польської жестової мови та матеріали тематичного словника викладені на основі популярних у Польщі видань.

ВСТУПНЕ СЛОВО

Педагоги Спеціального навчально-виховного центру для дітей та молоді з вадами слуху ім. Яна-Павла II в м. Любліні, а також Житомирської спеціальної школи-інтернату I–III ступенів для глухих дітей в березні 2007 року почали співробітництво, мета якого — дружба між молоддю обох шкіл та обмін педагогічним досвідом. Дружнім стосункам сприяє ознайомлення з традиціями та культурою близьких сусідів, спілкування, обмін молодіжними делегаціями, спільне навчання, праця й розваги. Виникла ідея організувати в школах конференції, дидактичні майстерні, конкурси, під час яких у молоді є можливість познайомитися одне з одним та отримати нові знання й навички, навчитися правилам поведінки, розумному суперництву.

Здійснення цього задуму потребує надійного способу комунікації. У зв'язку із цим з'яви-

SŁOWO WSTĘPNE

Pedagodzy Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego dla Dzieci i Młodzieży Nieśłyszącej i Słabo Słyszącej im. Jana Pawła II w Lublinie oraz Żytomierskiej Specjalnej Szkoły-Internatu I–III Stopnia dla Dzieci Głuchych w marcu 2007 roku podjęli współpracę. Celem tej współpracy jest nawiązanie przyjaźni między młodzieżą obu szkół i wymiana doświadczeń pedagogicznych. Przyjacielskie stosunki i otwartość na tradycję i kulturę najbliższego sąsiada postanowiliśmy kształtować w młodym pokoleniu poprzez wymianę młodzieży, wspólną naukę, pracę i zabawę. Stąd pomysł na spotkania i organizowane przez szkoły konferencje, warsztaty dydaktyczne, konkursy, w czasie których młodzież ma okazję poznać się i zdobyć nowe wiadomości i umiejętności, uczy się zasad współpracy i zdrowej rywalizacji.

Do tej wspólnej nauki i zabawy potrzebny jest dobry sposób komunikowania się niesłyszącej młod-

лася необхідність спільно розробити українсько-польський словник жестової мови, в якому подати також основи жестової мови обох країн.

Ідентичність знаків, які визначають основні поняття, та їх подібність до форми предметів або функціональних рухів, які ними позначаються, вказує на те, що знаки певних понять схожі один на одного в жестових мовах різних народів. Це відкриття значно полегшує роботу, зокрема освоєння знаків жестової мови сусідніх народів.

У створенні словника брали участь учні обох шкіл. Нині молодь з великим бажанням навчається жестової мови своїх друзів, радіючи майбутнім зустрічам. Важливим є і співробітництво вчителів України та Польщі, а саме обмін педагогічним досвідом, знаннями та практикою у сфері навчання й виховання молоді з вадами слуху.

zিয়েзу obu placówek. Podjęliśmy więc wspólny wysiłek opracowania słownika polsko-ukraińskiego języka migowego, który zawiera podstawowe pojęcia niezbędne do nawiązania rozmowy.

Ikoniczność znaków określających konkretne pojęcia i ich podobieństwo do kształtów przedmiotów lub ruchów czynności, które oznaczają sprawia, że znaki konkretnych pojęć są podobne do siebie w językach migowych różnych narodów. To znacznie ułatwi nam pracę, a potem naukę znaków języka migowego sąsiada.

W pracę nad stworzeniem tego słownika włączeni są uczniowie obu szkół. Młodzież chętnie uczy się języka migowego kolegów, ciesząc się na kolejne spotkania, wspólną naukę i zabawę. Ważny jest też drugi cel współpracy nauczycieli z Polski i Ukrainy, wymiana doświadczeń pedagogicznych, dzielenie się swoją wiedzą i praktyką w nauczaniu i wychowaniu młodzieży niesłyszącej.

ОСОБЛИВОСТІ УКРАЇНСЬКОЇ ЖЕСТОВОЇ МОВИ

У Законі України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні» жести́ва мо́ва визна́на засо́бом міжосо́бисті́ного спі́лкува́ння.

У світі існує 236 країн, із яких незалежних держав — 194. У кожній з них є люди з вадами слуху, які спілкуються за допомогою жести́вої мо́ви. І лише в 34 країнах світу цю мову офіційно визна́но як дру́гу держа́вну (Литва, Латвія, Естонія).

Дактильно-жести́ва мо́ва — це засі́б не лише спі́лкува́ння, але й навча́ння, пізна́ння і наві́ть мисле́ння. Відомий радянський сурдопедагог Л. С. Виготський ка́зав, що мо́ва жести́в — повноці́нна, вона виникла лише у соціу́мі (тобто се́ред люде́й) і лише за потре́би кому́нікаці́ї (спі́лкува́ння). За́вдяки жести́вій мо́ві в люде́й з вадами слуху формую́ться повноці́нне мисле́ння.

PODSTAWOWE WIADOMOŚCI O UKRAIŃSKIM JĘZYKU MIGOWYM

W ukraińskiej ustawie «O podstawach gwarancji socjalnych osób niepełnosprawnych na Ukrainie» język migowy uznany jest jako środek komunikacji interpersonalnej.

W świecie istnieje 236 krajów, wśród nich jest, 194 — niezależnych narodów. W każdym państwie żyją ludzie z wadami słuchu, którzy komunikują się za pomocą mowy migowej. I tylko w 34 państwach świata język migowy jest oficjalnie uznany jako drugi język urzędowy (między innymi na Litwie, Łotwie, Estonii).

Język migowy — to środek nie tylko porozumiewania się, ale uczenia, poznania a nawet myślenia. Znany radziecki surdopedagog L. S. Wysocki pisał, język migowy to pełnowartościowa mowa, która powstaje tylko w społeczeństwie (czyli, między ludźmi) i tylko przy konieczności komunikacji (kontaktu). Dzięki mowie u ludzi z wadami słuchu kształtuje się normalne myślenie.

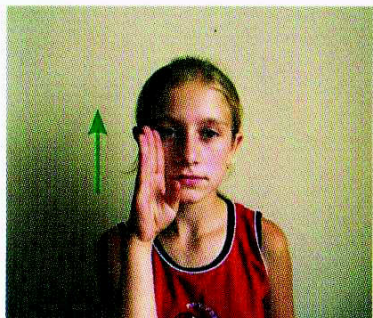
ВИДИ ЖЕСТІВ

Якщо в словесній мові смисловою одиницею є слово, то в жестовій мові — це жест.

✓ Жести бувають:

одноручні — які показуються лише однією рукою (наприклад, *ранок*);

дворучні — які показуються двома руками (наприклад, *вечір*).

Ранок

Вечір

TYPY MIGÓW

Jeśli w słownej mowie pojęciowej jednostką jest słowo, to w języku migowym — znak migowy.

Znaki migowe są:

jednoręczne — które, pokazuje się tylko jedną ręką (na przykład: *ranek*);

dwuręczne — które, pokazuje się dwoma rękami (na przykład: *wieczór*).

Ranek

Wieczór

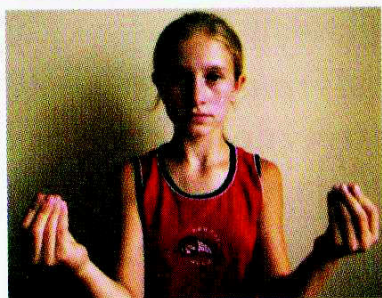
Дворучні жести бувають:

симетричні — коли ліва і права руки рухаються однаково (наприклад, *день*);

несиметричні — коли руки виконують різні рухи (наприклад, *дерево*).

День

Дерево

Якщо елементами слова є звуки і літери, то елементами жесту є:

- 1) локалізація;
- 2) конфігурація;
- 3) напрямок руху.

Dwureczne znaki migowe są:
symetryczne — kiedy, lewa i prawa ręka wykonują symetryczny ruch (na przykład: *dzień*);

niesymetryczne — kiedy, ręce wykonują różne ruchy (na przykład: *drzewo*).

Dzień

Drzewo

Jeżeli elementami słowa są głoski i litery, to elementami gestu jest:

- 1) lokalizacja;
- 2) konfiguracja;
- 3) kierunek ruchu.

ЛОКАЛІЗАЦІЯ ЖЕСТУ

Дуже важливою в жестовій мові є **локалізація жесту** — просторове положення.

При спілкуванні жестовою мовою треба дотримуватись певного положення жесту. Нашвидкуруч, абияк показаний жест прирівнюється до граматичної помилки на письмі.

НУЛЬОВЕ ПОЛОЖЕННЯ

Жест виконується **вище лоба** (*Бог, сонце, хмари, зорі* тощо).

Хмари

LOKALIZACJA ZNAKU MIGOWEGO

Bardzo ważna w języku migowym jest **lokalizacja znaku** — położenie przestrzenne.

Przy komunikowaniu się językiem migowym trzeba przestrzegać dokładnego wykonania znaku migowego. Niewłaściwie pokazany znak migowy porównuje się do gramatycznego błędu w piśmie.

ZEROWE POŁOŻENIE

Znak wykonuje się **powyżej czoła** (*Bóg, słońce, chmury, gwiazdy*).

Chmury

Сонце

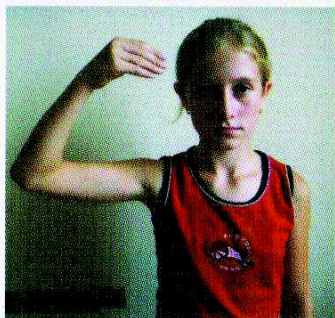
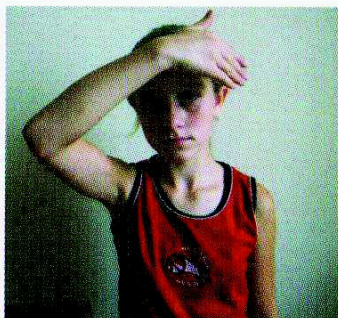
Słońce

ПОЛОЖЕННЯ I

Жест виконуємо на **рівні лоба** (країна, думати, запам'ятати, забути, згадати тощо).

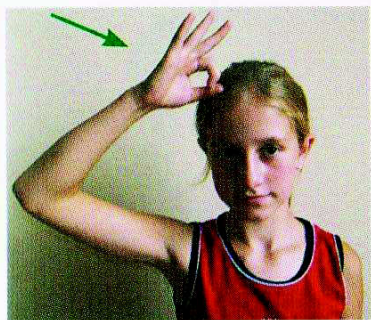
LOKALIZACJA I

Znak migowy wykonujemy na **poziomie czola** (kraj, myślę, zapamiętać, zapomnieć).

Забула (забув)

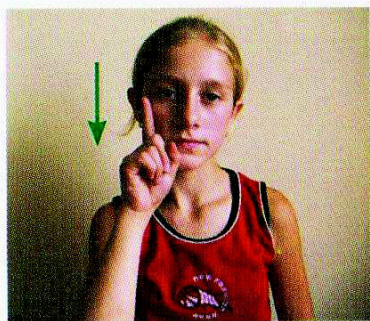
Zapomniała (zapomniął)

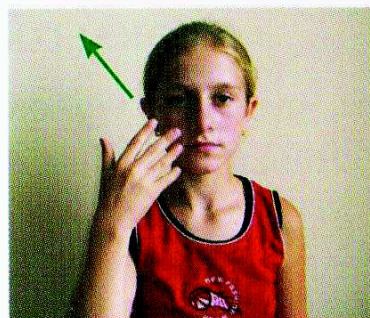
Згадала (згадав)

ПОЛОЖЕННЯ II

Жест показуємо **на рівні обличчя** (*тата, мама, смачно, легко* тощо).

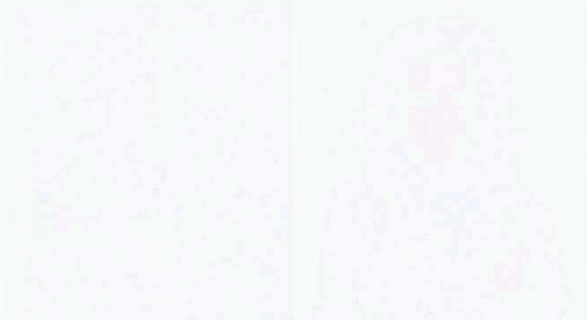
Смачно

Легко

ПОЛОЖЕННЯ III

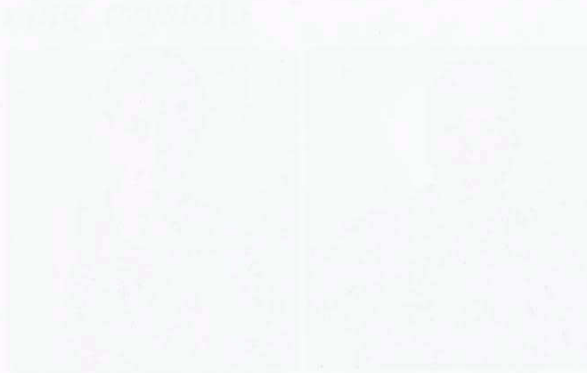
Жест показуємо **біля правого плеча** (*сторож, варта, гордий* тощо).

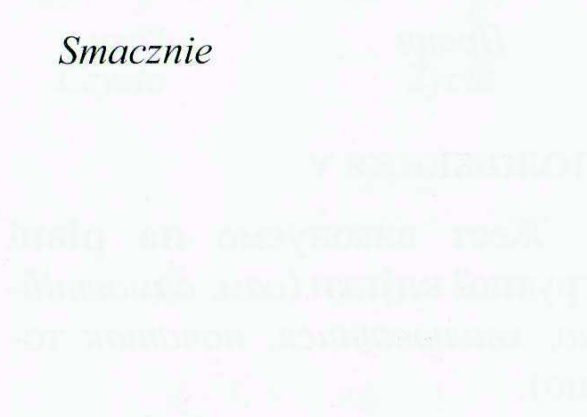
Przypomniała (przypomniał)

LOKALIZACJA II

Znak migowy pokazujemy **na poziomie twarzy** (*tata, mama, smacznie, lekko*).

Smacznie

Lekko

LOKALIZACJA III

Znak migowy pokazujemy **obok prawego barku** (*portier, strażnik, dumny*).

Сторож

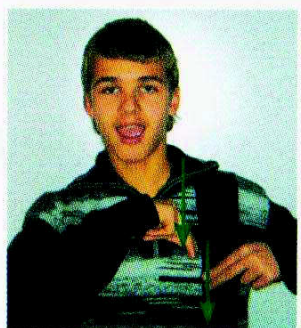
Гордий

Strażnik

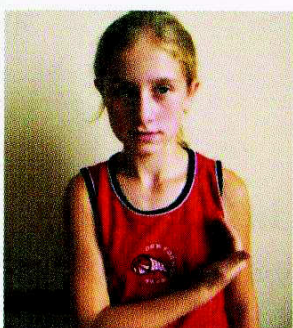
Dumny

ПОЛОЖЕННЯ IV

Жест показуємо біля лівого плеча (*хочу, люблю, праця, нагорода* тощо).

Праця

Хочу

Praca

Chcę

LOKALIZACJA IV

Znak migowy pokazujemy **obok lewego barku** (*chcę, kocham, praca, wynagrodzenie*).

ПОЛОЖЕННЯ V

Жест виконуємо на рівні грудної клітки (*сам, самотійно, хвилюватися, початок* тощо).

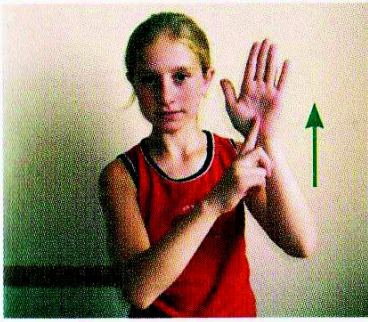
Сама (сам)

Sama (sam)

LOKALIZACJA V

Znak migowy wykonujemy **na poziomie piersi** (*sam, samodzielnie, denerwuje się, początek*).

Початок

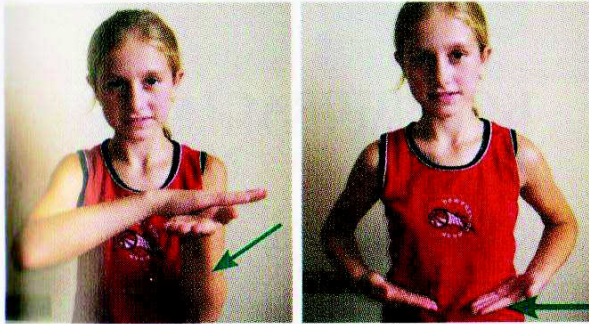
Początek

ПОЛОЖЕННЯ VI

LOKALIZACJA VI

Жест виконуємо на рівні талії (життя, кінь, тренування, чисто тощо).

Znak migowy wykonujemy na poziomie talii (życie, koń, trening, czysto).

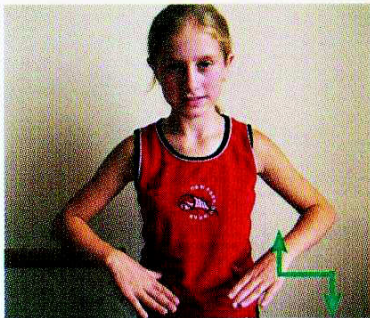

Чисто

Життя

Czysto

Życie

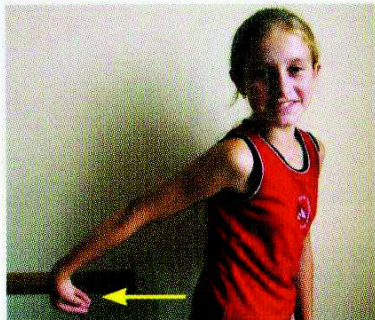

Тренування

Trening

ПОЛОЖЕННЯ VII

Жест показуємо **позаду торсу.**

Хвіст

Намагайтеся показувати жести чітко, виразно, в конкретному просторовому положенні, з відповідним виразом обличчя та артикуляцією.

КОНФІГУРАЦІЯ ЖЕСТУ

Конфігурація (положення пальців) буває дактильна, числова і недактильна.

ДАКТИЛЬНА КОНФІГУРАЦІЯ

Жест показується у вигляді дактилеми.

Конфігурація «а»

Перемога

Велосипед

LOKALIZACJA VII

Znak migowy pokazujemy z **tyłu torsu.**

Ogon

Starajcie się pokazywać gesty czytelnie, wyraźnie, w konkretnym przestrzennym położeniu, z odpowiednim wyrazem twarzy i artykulacją.

KONFIGURACJA ZNAKU MIGOWGO

Konfiguracja (ułożenie palców) może określać literę, liczbę (alfabet palcowy i liczebniki) oraz może być inna niedaktylograficzna.

KONFIGURACJA DAKTYLOGRAFICZNA

Znak migowy pokazuje się w układzie litery.

Konfiguracja «a»

Zwycięstwo

Rower

Дякую

Конфігурація «в»

*Якщо, мабуть,
можливо*

Пробачте

Конфігурація «у»

*Повага,
поважати,
шанувати*

Телефон

Багато жестів мають конфігурацію російської літери «ы»: *телевізор, стілець, ліжко, вікно.*

Конфігурацію «с» мають такі жести: *слухати, середа, суній, освіта, наука.*

Dziękuję

Konfiguracja «в»

*Jeżeli, zapewne, Przepraszam
być może*

Konfiguracja «у»

*Poszanowanie, Telefon
powaga,
szacunek*

Dużo gestów ma konfigurację rosyjskiej litery «ы» (polskie «y»): *telewizor, krzesło, łóżko, okno.*

Konfigurację «с» mają takie znaki migowe: *sluchać, niebieski.*

ЧИСЛОВА КОНФІГУРАЦІЯ

Жест показується у вигляді числа.

Існує багато жестів, які мають конфігурацію числа «один»: *дійсно, різниця, чому, розмова, блискавка* тощо.

Розмова

Блискавка

Числовою конфігурацію «три» мають такі жести: *зарплата, вогонь, енергія, модний*.

Модний

Вогонь

KONFIGURACJA LICZBOWA

Znak migowy pokazuje się w układzie liczby.

Istnieje dużo znaków, które mają konfigurację liczby «jeden»: *rzeczywiście, różnica, dlatego, rozmowa, błyskawica*.

Rozmowa

Błyskawica

Liczbową konfigurację «trzy» mają takie znaki: *pensja, ogień, energia, modny*.

Modny

Ogień

Конфігурація «п'ять» використовується у таких жестах: *доц, виразно, приклад* тощо.

Виразно

Доц

Часто використовується конфігурація «двісті»: *завод, ліфт, фунікулер, лікар*.

Завод

Лікар

Не менш поширеною є конфігурація «п'ятсот»: *важливо, по-середньо, закон, фабрика* та ін.

Закон

Konfigurację «pięć» wykorzystuje się w następujących znakach: *deszcz, wyraźnie, przykład*.

Wyraźnie

Deszcz

Często wykorzystuje się konfigurację «dwieście»: *zakład, winda, kolejka linowa, lekarz*.

Zakład

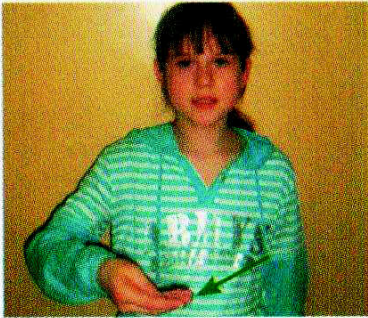
Lekarz

Niemniej rozpowszechniona jest konfiguracja «pięćset»: *ważne, pośredni, prawo, fabryka* i inne.

Prawo

УНІКАЛЬНІСТЬ ЖЕСТОВОЇ МОВИ

Унікальність жестової мови полягає в тому, що деякі слова, які за змістом не завжди однозначні, можуть показуватися одним жестом.

Борошно, пісок, сіяти

*Бадьорість, енергія,
темперамент, ентузіазм,
пристрасть*

*Неприємність,
переживання,
засмучуватись*

UNIKALNOŚĆ JĘZYKA MIGOWEGO

Unikalność mowy gestów wyraża się w tym, że niektóre słowa, o różnym znaczeniu, mogą być pokazane tym samym znakiem migowym.

Mąka, piasek, siać

*Rzeźkość, energia,
temperament, entuzjazm
namiętność*

*Nieprzyjemność,
przeżycie,
smutek*

*Свобода, незалежність,
демократія, суверенність,
допуск, дозвіл*

*Wolność, niezależność,
demokracja, suwerenność
przepustka, pozwolenie*

*Народ, населення,
натовп, маса*

*Naród, ludność,
tłum, masa*

Проте багато слів мають тільки один (свій) жест, який неможливо сплутати з іншими.

Dużo słów (znaków) ma tylko jeden (swoj) gest, którego nie można pomylić z innym.

Автобус

Autobus

Цим жестом ми не можемо показати інші слова, а лише конкретний вид автомобільного транспорту, який перевозить людей.

Tym gestem nie możemy pokazać innego słowa, a tylko konkretny rodzaj samochodowego środka transportu, służącego do przewozu ludzi.

Сніг

Жест використовуємо лише тоді, коли маємо на увазі опади.

А як же розпізнати, про яке саме слово йдеться в жесті? **Артикуляція!** Чітка вимова кожного слова допоможе пояснити чи зрозуміти зміст показуваного жесту. Не лінуйтеся! Намагайтеся супроводжувати кожен жест чіткою артикуляцією.

Śnieg

Znak wykorzystujemy tylko wówczas, kiedy mamy na uwadze opady śniegu.

A jak poznać, którego znaczenia słowa użyto wykonując ten gest w rozmowie? **Artykulacja!** Wyraźna wymowa każdego słowa pomoże wyjaśnić albo zrozumieć znaczenie gestu. Nie leńcie się! Starajcie się, aby każdemu gestowi towarzyszyła wyraźna artykulacja.

УКРАЇНСЬКА
ДАКТИЛЬНА
АБЕТКА

UKRAIŃSKI
ALFABET
DAKTYLOGRAFICZY

А

Б

В

Г

Ґ

Д

Е

Є

Ж

З

И

І

Ї

Й

К

Л

М

Н

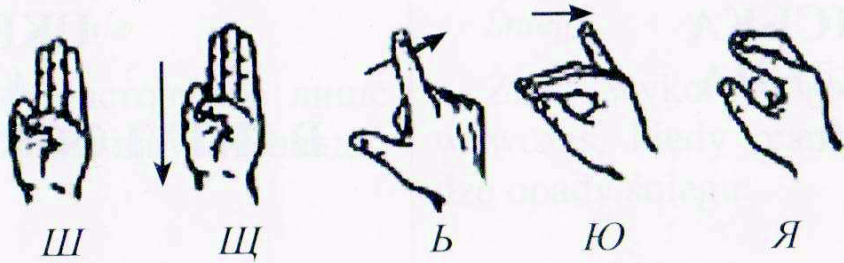
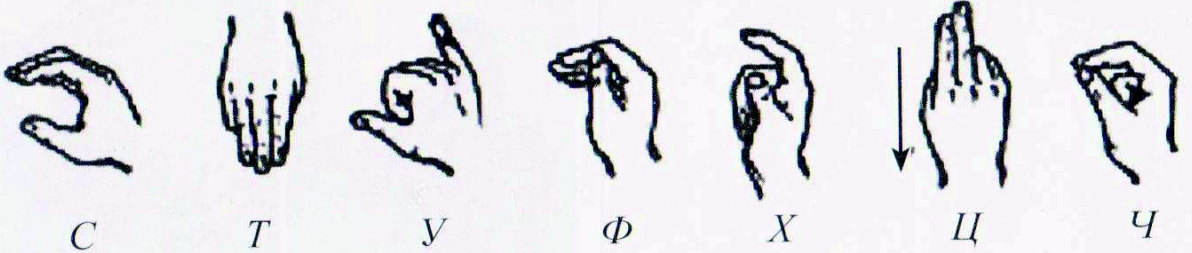
О

П

Р

ОСНОВНІ ВІДОМОСТІ ПРО ПОЛЬСЬКУ ЖЕСТОВУ МОВУ

Основним засобом спілкування осіб з вадами слуху в Польщі є польська жестова мова (ПЖМ), яка називається також класичною мовою жестів. Ця мова складається з кількох тисяч понятійних жестових знаків, має характерну граматичну будову й організацію просторового висловлювання, на які спирається зміст жестового знаку, такі як міміка, пантоміміка, сталі жести й жести рухового характеру. Організації просторового висловлювання надається основне значення.

У польській жестовій мові виділяються незмінні вирази — графологічні знаки, які мають сталу форму. Граматична структура підпорядкована просторовій організації висловлювання. Така організація виключає дослівний переклад з польської звукової мови на жестову мову (і навпаки).

PODSTAWOWE WIADOMOŚCI O POLSKIM JĘZYKU MIGOWYM

Podstawowym środkiem komunikowania się osób niesłyszących w Polsce jest Polski Język Migowy (PJM), nazywany też klasycznym językiem migowym. Język ten zawiera kilka tysięcy pojęciowych znaków migowych, ma gramatykę o charakterze opozycyjnym i organizację przestrzenną wypowiedzi, na którą składają się środki uzupełniające znaki migowe, takie jak mimika, pantomimika, gesty wtrącone i zachowania kinetyczne. Organizacja przestrzenna wypowiedzi ma decydujące znaczenie.

W polskim języku migowym występują przede wszystkim nieodmienne wyrazy — znaki ideograficzne, które mają stałą formę. Struktury gramatyczne oddawane są poprzez organizację przestrzenną wypowiedzi. Taka organizacja wypowiedzi wyklucza dosłowne tłumaczenie z języka polskiego na język migowy (i odwrotnie).

Крім ПЖМ у Польщі функціонує розроблена у 1964–1965 роках (одна з перших в Європі) польська мовножестова система (МЖС), викладена в опублікованій 1966 року Б. Щепанковським книжці під назвою «Жестово-мовна система на курсах жестової мови I ступеня» (Варшава, видавництво ZWCRS).

У системі жестові знаки використовують з доповненнями звукової мови. У такий спосіб відображені особливості рідної мови в жестовій. Жестові знаки доповнюються відповідно до польської граматики, а закінчення додаються за допомогою дактиля — ручної абетки.

Одночасний переказ у мовленнєвій і жестовій формі уможлиблює двоканальне спрямування інформації, що підсилює й уточнює її елементи, які сприймаються дитиною. Ця методика використовується в навчанні глухих дітей, сприяючи освоєнню ними граматичної структури польської мови.

Основною метою навчання глухих дітей є ознайомлення їх з рідною мовою, створення можливості користування різними джерелами інформації. МЖС допомагає в навчанні дітей із

Oprócz PJM w Polsce funkcjonuje opracowany jako jeden z pierwszych w Europie w latach 1964–1965 Polski system językowo-migowy (SJM), opublikowany w 1966 roku przez B. Szczepankowskiego pod nazwą «System migowo-językowy na kursach języka migowego I stopnia» (Warszawa, wydawnictwo ZWCRS).

W systemie znaki migowe są wykorzystywane jako uzupełnienie mowy dźwiękowej. Powstała w ten sposób odmiana ojczystego języka popularnie zwana językiem miganym. Znaki migowe używane są w szyku gramatycznym języka polskiego, a końcówki fleksyjne oddawane są za pomocą daktylografii — alfabetu palcowego.

Równoczesny przekaz języka w formie mówionej i miganej umożliwia dwukanałową percepcję wypowiedzi co wzmacnia i uzupełnia jej elementy odbierane przez dziecko. Tę metodę wykorzystuje się w nauczaniu dzieci niesłyszących co ma ułatwić im opanowanie struktur gramatycznych języka polskiego.

Podstawowym celem nauczania dzieci głuchych jest wyposażenie ich w język ojczysty, umożliwiając korzystanie z różnych źródeł informacji. SJM stosowany w nauczaniu dzieci głuchych

вадами слуху. Ця методика покращує вивчення граматичних структур польської мови та готує дітей до участі в суспільному й культурному житті.

Ідеографічні знаки представлені в цьому словнику знаками МЖС з огляду на їх стандартизацію й мають великі можливості завдяки впізнаванню.

Дактилографічні знаки охоплюють літери й цифри, а також основи рахунку, звичайні й десяткові дроби, знаки арифметичних дій, деяких назв й однолітерних виразів.

jako metoda wspomagająca ma ułatwić opanowanie struktur gramatycznych języka polskiego i przygotować do uczestnictwa w życiu społecznym i kulturalnym.

Znaki ideograficzne przedstawione w tym słowniku są znakami SJM, z uwagi na ich standaryzację i bogatą literaturę umożliwiającą ich poznanie.

Znaki daktylograficzne określają litery i liczby oraz liczebniki porządkowe, ułamki zwykłe i dziesiętne, znaki działań arytmetycznych, znaki niektórych mian i niektórych wyrazów jedno-literowych.

**ПОЛЬСЬКА
ДАКТИЛЬНА
АБЕТКА**

**WSPÓŁCZESNY
POLSKI ALFABET
PALCOWY**

ЛІТЕРИ І СПОЛУЧЕННЯ

LITERY

A

a

B

C

ć

D

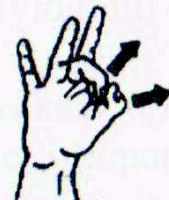
E

e

F

G

H

I

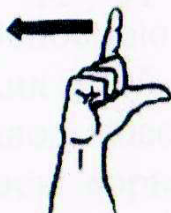
J

K

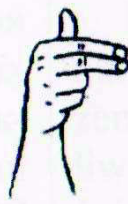
L

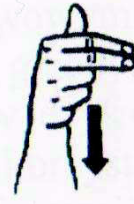
Ł

M

N

ñ

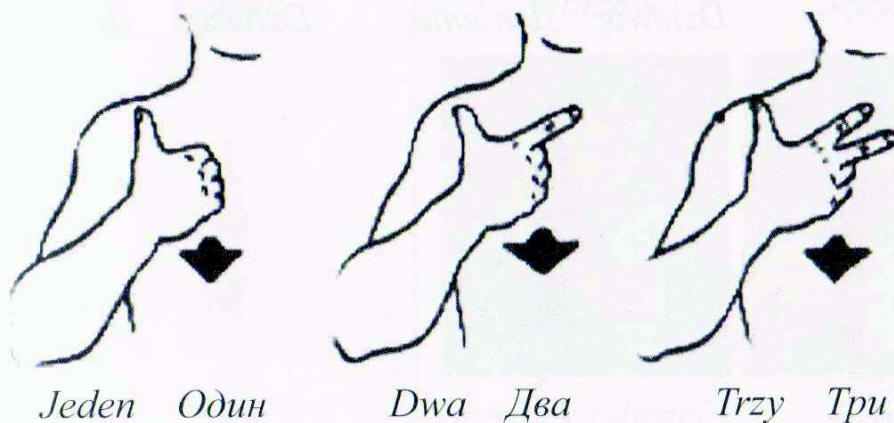

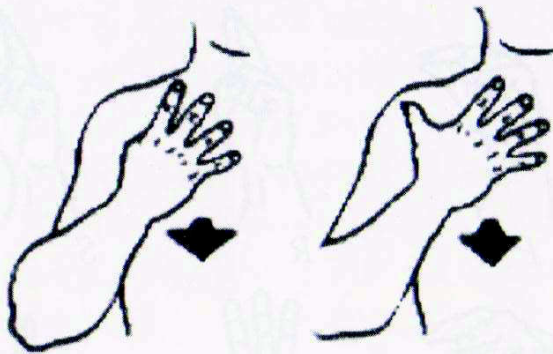
O

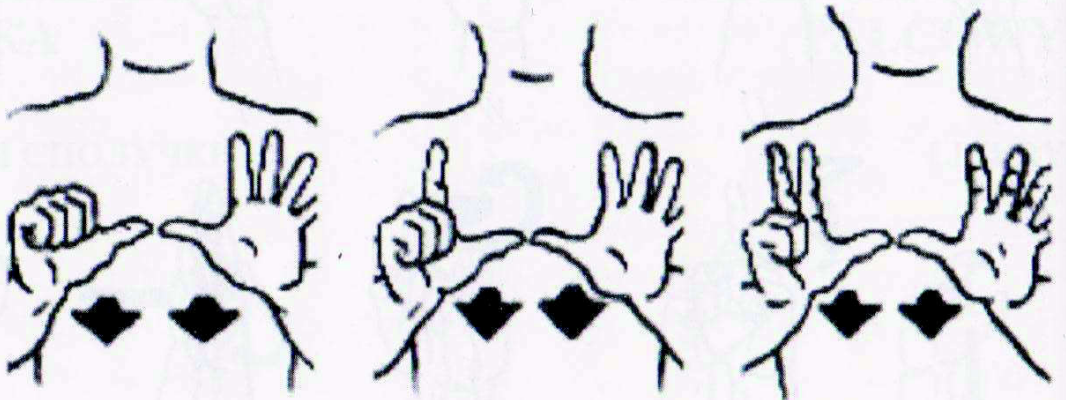
ЧИСЛА

LICZBY

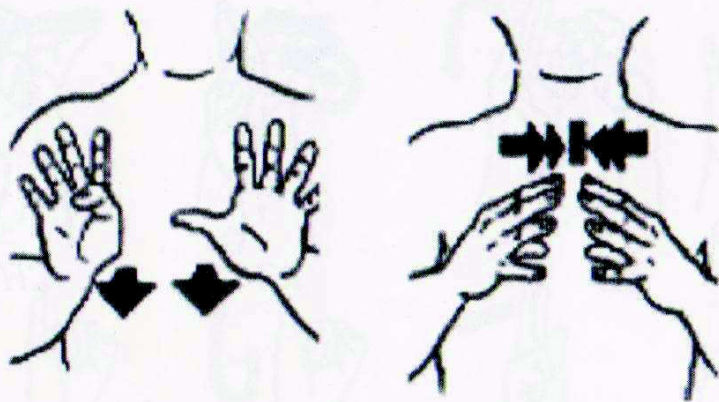
Cztery Чотири Pięć П'ять

Sześć Шість

Siedem Сім

Osiem Вісім

Dziewięć Дев'ять

Dziesięć Десять

ПОЛЬСЬКІ ІДЕОГРАФІЧНІ ЗНАКИ ТА ЇХ ОСОБЛИВОСТІ

Ідеографічні знаки відображають цілі поняття правильним положенням плечей, рук і пальців, а також виконуваними мінірухами в певному напрямі з визначеними швидкістю й відстанню.

Є жести, які виконуються тільки однією рукою (наприклад, *глухий, язик, слухати, час*).

Глухий

Язык

Слухати (чути)

Час

POLSKIE ZNAKI IDEOGRAFICZNE ICH CECHY

Znaki ideograficzne oznaczają całe pojęcia i są kombinacją przestrzennego ułożenia ramion, rąk i palców oraz wykonywanego nimi ruchu w określonym kierunku, o ustalonej prędkości i wielkości.

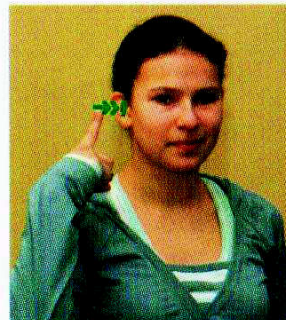
Są znaki wykonywane **tylko jedną ręką** (na przykład: *gluchy, język, słyszący, czas*).

Gluchy

Język

Słyszający (słyszeć)

Czas

Існують жести, що виконуються **одною рукою на нерухомій підставці**, якою слугує ліва рука (наприклад, *так, на, осередок, писати*).

Так

На

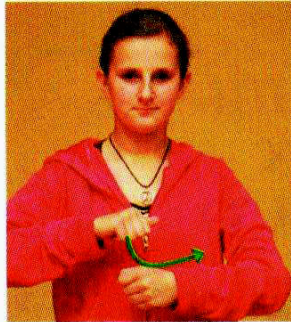
Осередок

Писати

Є жести **дворучні симетричні** (наприклад, *день, читати, дякувати, розмовляти*).

День

Znaki wykonywane **jedną ręką na nieruchomej podstawie** uczynionej z ręki lewej (na przykład: *jest, na, ośrodek, pisać*).

Jest

Na

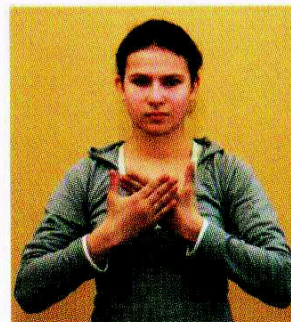

Ośrodek

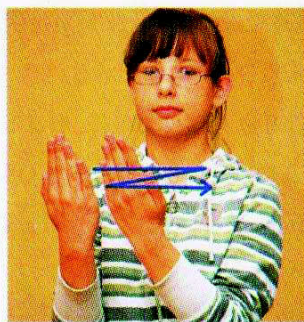
Pisać

Znaki **dwuręczne**, wśród nich znaki **symetryczne** (na przykład: *dzień, czytać, dziękować, rozmawiać*).

Dzień

Читати

Czytać

Дякувати

Dziękować

Розмовляти

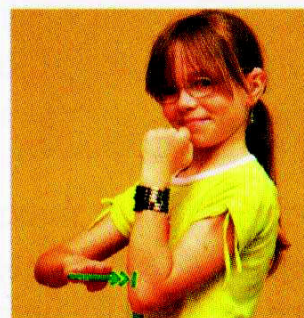

Rozmawiać

С жести дворучні несиметричні (наприклад, *дерево, виходити, виймати, міст*).

Znaki **dwuręczne asymetryczne** (na przykład: *drzewo, wychodzić, wyjść, most*).

Дерево

Drzewo

Виходити, вийняти

Mіcm

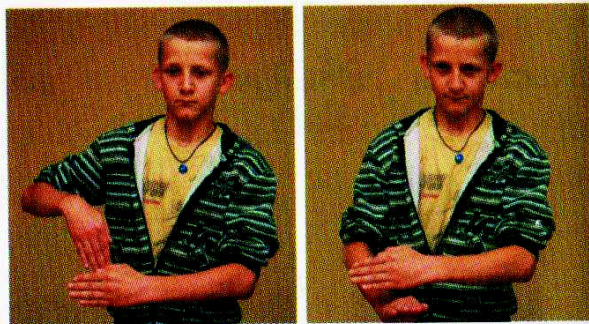
Увесь час потрібно пам'ятати, що дуже важливими елементами жестової мови є міміка та пантоміміка.

ХАРАКТЕРНІ ОСОБЛИВОСТІ

ОСОБЛИВІСТЬ І: РОЗМІЩЕННЯ ПАЛЬЦІВ РУКИ (РУК)

У жестовій мові є 48 способів розміщення пальців кожної руки. Це дає змогу утворити 2352 конфігурації. Практично використовується лише близько 200.

В ідеографічних знаках виділяють розміщення пальців рук дактилографічне й недактилографічне, або нетипове.

Wychodzić, wyjść

Most

Cały czas należy pamiętać, że ważnym elementem języka migowego jest mimika twarzy i pantomimika.

CECHY DYSTYNKTYWNE

CECHA I: UKŁAD PALCÓW U RĘKI (RĄK)

W znakach migowych może występować 48 układów palców u każdej z rąk. Pozwala to na utworzenie 2352 konfiguracji. Praktycznie wykorzystywanych jest około 200.

W znakach ideograficznych występujące układy palców mogą być daktylograficzne lub niedaktylograficzne — nietypowe.

Дактилографічне розміщення пальців рук — це знаки ручної абетки (їх є 22) та основні знаки рахунку (1, 2, 4, 5, 100). Деякі приклади наведено нижче.

Демократія

(права долоня — знак літери «А»)

Була (був)

(права долоня — знак літери «М»)

Номер

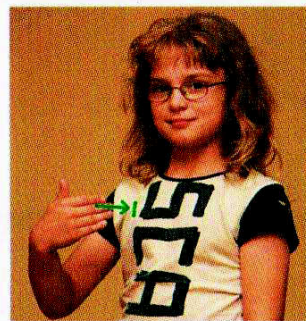
(права долоня — знак літери «З»)

Daktylograficzne układy rąk to znaki alfabetu palcowego jest ich 22, lub podstawowych znaków liczb (1, 2, 4, 5, 100). Niektóre przykłady przytoczono niżej.

Demokracja

(prawa dłoń znak litery «A»)

Była (był)

(prawa dłoń znak litery «M»)

Numer

(prawa dłoń znak litery «Z»)

Завтра

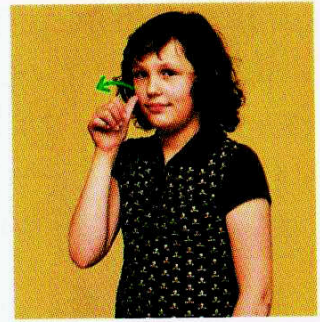
(права долоня — знак цифри «1»)

Пара

(права долоня — знак цифри «2»)

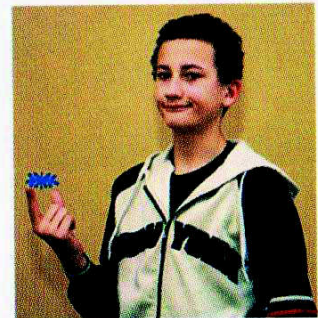
Сім'я

(права і ліва долоні — знак цифри «3»)

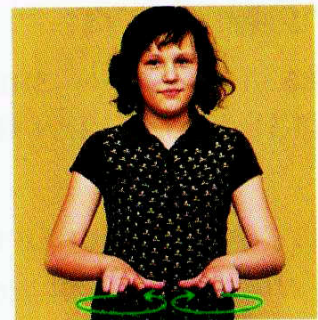
Jutro

(prawa dłoń znak liczby «1»)

Para

(prawa dłoń znak liczby «2»)

Rodzina

(prawa i lewa dłoń znak liczby «3»)

Łódź

(права долоня — знак цифри «4»)

Łódź

(prawa dłoń znak liczby «4»)

Mówić

(права долоня — знак цифри «5»)

Mówić

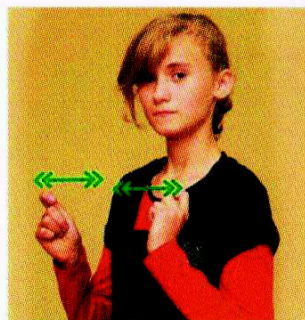
(prawa dłoń znak liczby «5»)

Недактилографічних, або нетипових положень пальців є 21.

Niedaktylograficznych czyli nietypowych układów palców jest 21.

Wakacje

(«A» подовжене)

Wakacje

(«A» wydłużone)

Кінець

(«Б» з відхиленим великим пальцем)

Стіл

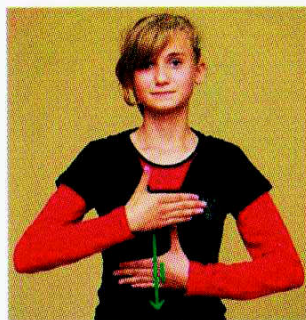
(«Б» зі схованим великим пальцем)

Малий

(«Б» зігнуте)

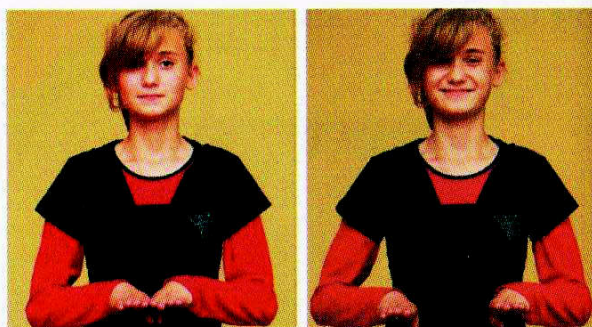
Склянка

(«Ц» міжнародне)

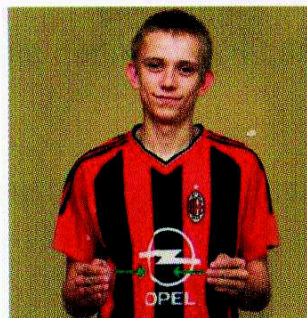
Koniec

(«B» z odchylonym kciukiem)

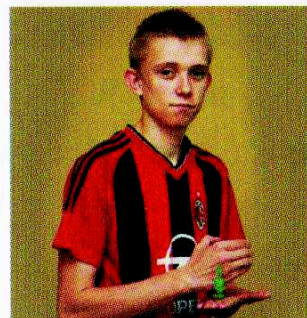
Stół

(«B» ze schowanym kciukiem)

Mały

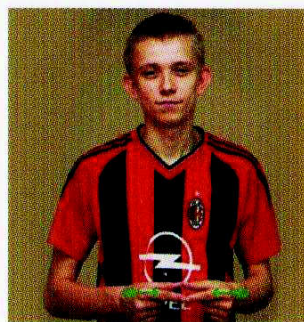
(«B» zgięte)

Kubek

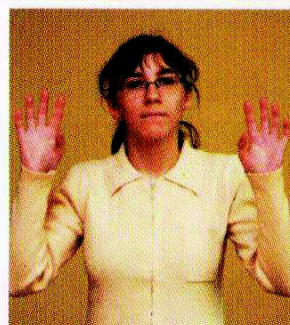
(«C» międzynarodowe)

Bilet
(«Ц» вузьке)

Bilet
(«C» wąskie)

Jasny
(«E» міжнародне)

Jasny
(«E» międzynarodowe)

Klej
(«Є» відкрите)

Klej
(«E» otwarte)

Матрац

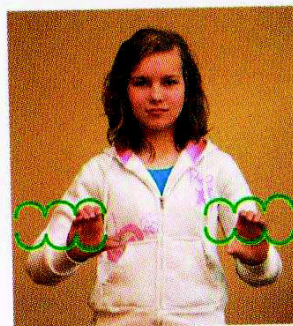
(«Б» — зігнуті пальці та відхилений великий палець)

Помилка

(«І» — з випростаним великим пальцем)

На

(«Н» — з випростаними пальцями)

Materac

(«B» zgięte palce i odchylony kciuk)

Błąd

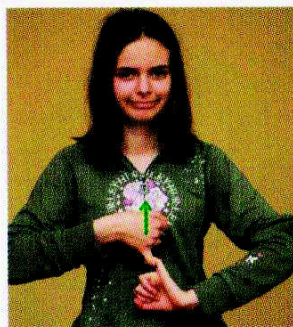
(«I» z wyprostowanym kciukiem)

Na

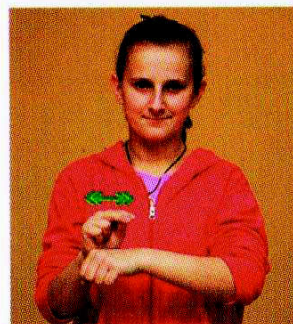
(«N» z wyprostowanymi palcami)

Toruń (місто в Польщі)
(«I» — із зігнутими пальцями)

Toruń (miasto w Polsce)
(«I» ze zgiętym palcem)

Leczyć
(«P» — із середнім пальцем)

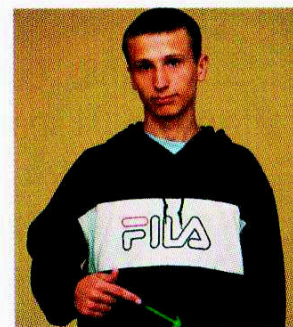
Leczyć
(«P» z palcem środkowym)

Róg
(«O» міжнародне)

Róg
(«O» międzynarodowe)

Musieć
(«T» міжнародне)

Musieć
(«T» międzynarodowe)

Ручка

(цифра «1» із зігнутим великим пальцем)

Малювати

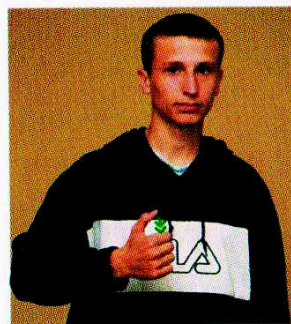
(«У» міжнародне)

Острів

(цифра «5» із зігнутим середнім пальцем)

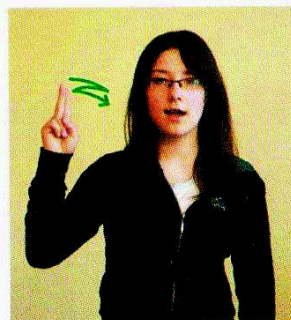
400

(цифра «4» — із зігнутими пальцями)

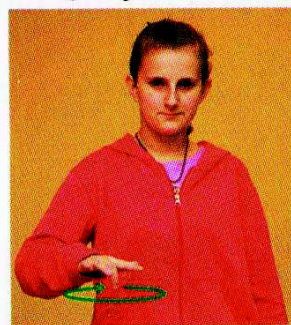
Długopis

(cyfra «1» ze zgiętym kciukiem)

Malować

(«U» międzynarodowe)

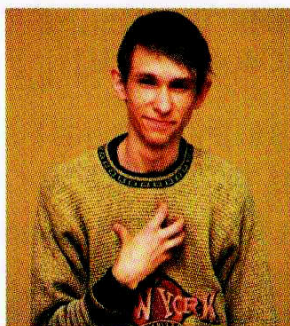
Wyspa

(cyfra «5» ze zgiętym środkowym palcem)

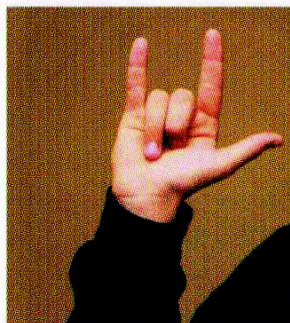
400

(cyfra «4» ze zgiętymi palcami)

Ból

(cyfra «5» ze zgiętymi palcami)

Litera «Y»

Międzynarodowy znak solidarności głuchoniemych (przypomina rosyjską literę «Ы» z odchylnym kciukiem)

Біль

(цифра «5» — із зігнутими пальцями)

Літера «Y»

(нагадує російську літеру «Ы» з відхиленим великим пальцем)

**ОСОБЛИВІСТЬ II:
ЦЕ ПОЗИЦІЯ РУК (РУКИ)**

Позиція рук (руки) — це положення долоні відносно рівня, основи й напрямку показу жестів. Існує 32 способи положення кожної з рук, що означають понад 1000 конфігурацій для дворучних жестів. Практично використовується близько 180 можливостей. Позицію рук можна спостерігати в усіх показаних прикладах.

**CECHA II:
TO POZYCJA RĘKI (RĄK)**

Pozycja ręki (rąk) to ułożenie dłoni w stosunku do pionu, poziomemu i kierunku przekazywania znaków. Istnieje 32 możliwości ułożenia każdej z rąk, co oznacza ponad 1000 konfiguracji dla znaków dwuręcznych. Praktycznie wykorzystywanych jest około 180 możliwości. Pozycje ręki można zaobserwować we wszystkich prezentowanych przykładach.

ОСОБЛИВІСТЬ III: МІСЦЕ ЛОКАЛІЗАЦІЇ

Позиція рук (руки) щодо тіла й себе.

Жести можемо виконувати **вище голови** (наприклад, *небо*, *душ*).

Небо

Душ

Деякі жести виконуються **поверх голови** (наприклад, *мозок*) або **ззаду голови** (наприклад, *мозкова оболонка*).

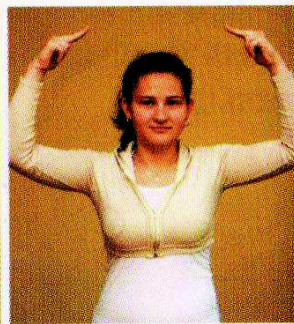
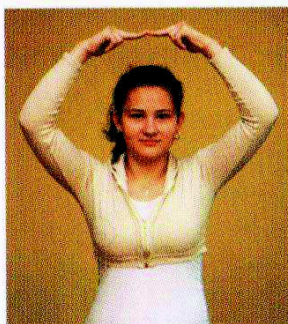
Мозок

*Мозкова
оболонка*

CECHA III: MIEJSCE ARTYKULACJI

Położenie ręki (rąk) w stosunku do ciała i do siebie.

Znaki możemy wykonywać **po wyżej głowy** (na przykład: *niebo*, *prysznic*).

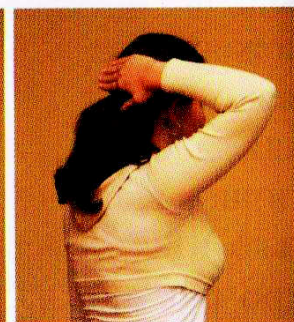

Niebo

Prysznic

Niektóre znaki wykonuje się **przy wierzchu głowy** (na przykład: *mózg*) albo **z tyłu głowy** (na przykład: *opony mózgowie*).

Mózg

*Opomy
mózgowie*

Жести можемо виконувати також **на рівні чола** (наприклад, *забути, пригадати*) і **біля обличчя** (наприклад, *жінка, чоловік, добрий*).

Забути

Пригадати

Жінка

Чоловік

Добрий

Znaki możemy wykonywać również **na wysokości czoła** (na przykład: *zapomnieć, przypomnieć*) albo **przy twarzy** (na przykład: *kobieta, mężczyzna, dobry*).

Zapomnieć

Przypomnieć

Kobieta

Mężczyzna

Dobry

Є жести на рівні правої (безпечний, чекати) і лівої ключиці (клас, серце).

Безпечний

Чекати

Клас (як група)

Серце

Є жести, які виконуються перед серединою грудної клітки.

Почувати

Дружба

Są znaki, które wykonujemy na wysokości prawego (bezpieczny, czekać) i lewego obojczyka (klasa, serce).

Bezpieczny

Czekać

Klasa (jako grupa)

Serce

Są znaki wykonywane przed środkiem klatki piersiowej.

Czuć się

Przyjaźń

Дозволено

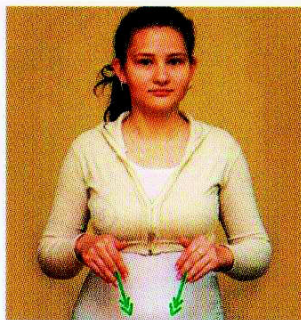
Є жести, які починаються з лівого боку грудної клітки, а закінчуються на правій.

Польща

Люди

Жести, які виконуються на рівні талії.

Спідниця

Można

Są znaki, które zaczynają się z lewej strony klatki piersiowej a kończą na prawej.

Polska

Ludzie

Istnieją znaki wykonywane na wysokości talii.

Spódnica

Ледачий

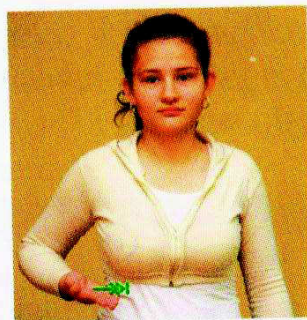
Жести, які виконуються на рівні стегон.

Штани

Собака

**ОСОБЛИВІСТЬ IV I V:
НАПРЯМ І СПОСІБ ВИКОНАННЯ
РУХУ**

Рух можна виконувати в різних напрямках і з різною швидкістю. Рух робимо в темпі, який дає можливість артикуляції даного слова. Можна також виконати його швидко, з енергійною затримкою, повільно, з дотиком до другої руки або іншої частини тіла, уздовж іншої частини тіла, у протилежний бік, можна його виконати двічі на тому самому місці або зробити два рухи один за одним.

Leniwy

Są znaki wykonywane na wysokości ud.

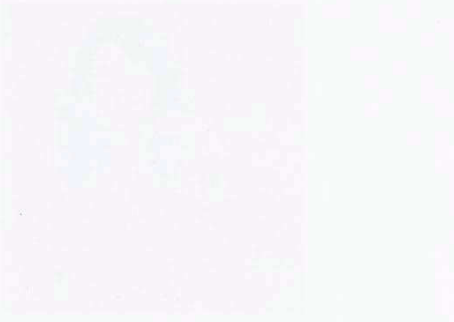
Spodnie

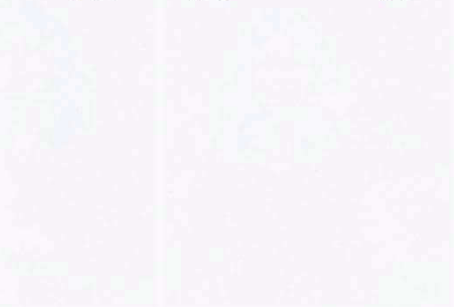
Pies

**CECHA IV I V:
KIERUNEK I SPOSÓB WYKONANIA
RUCHU**

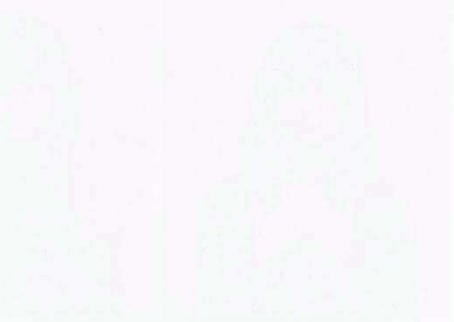
Ruch można wykonać w różnym kierunku i z różną prędkością. Ruch wykonujemy w tempie umożliwiającym wyartykułowanie danego słowa. Można też go wykonać szybko z energicznym zatrzymaniem, wolno, z dotknięciem drugiej ręki lub innej części ciała, wzdłuż innej części ciała, tam i z powrotem, można go wykonać dwukrotnie w tym samym miejscu, można wykonać dwa ruchy jeden po drugim.

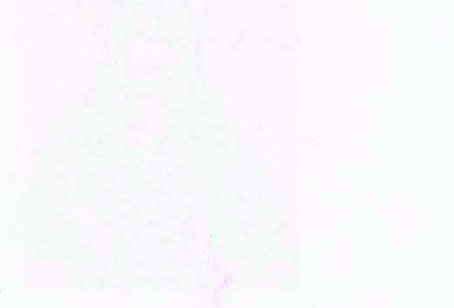
Опівніч *Полудень*
(рух вгору) (рух донизу)

Дорога
(рух уперед)

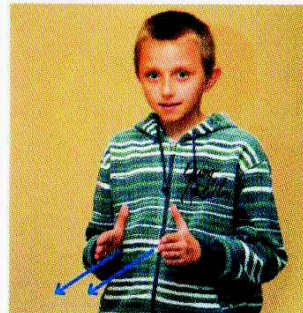
Три дні тому
(рух назад)

Давно
(рух назад)

Północ *Południe*
(ruch w górę) (ruch w dół)

Droga
(ruch do przodu)

3 dni temu
(ruch do tyłu)

Dawno
(ruch do tyłu)

Тема
(рух вправо)

Потрапити
(рух вліво)

День

Лава
(руки розводяться назовні)

Temat
(ruch w prawo)

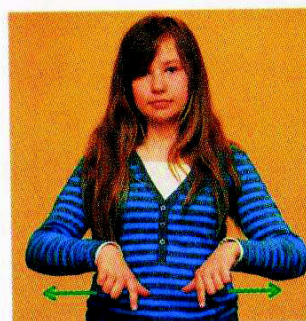
Potrafić
(ruch w lewo)

Kierunek

Dzień

Ławka
(ręce rozchodzą się na zewnątrz)

Ніч
(руки сходяться досередини)

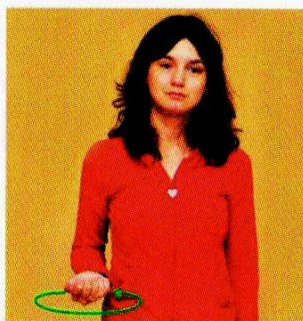
Носити
(рух по колу горизонтально)

Не любити
(рух по колу вертикально)

Лук
(рух по півколу горизонтально)

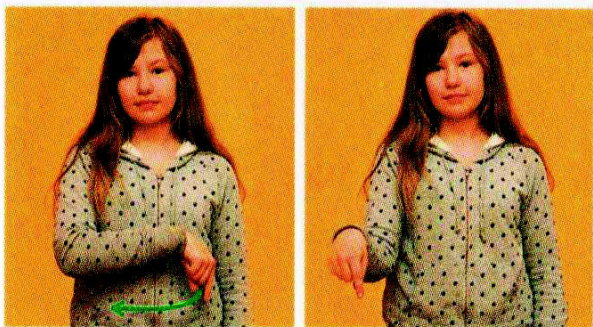
Noc
(ręce schodzą się do wewnątrz)

Nosić
(ruch po okręgu poziomym)

Nie lubić
(ruch po okręgu pionowym)

Łuk
(ruch po łuku okręgu poziomego)

Приходити

(рух по півколу вертикально)

Канікули

(рух віяльний долонями)

Легко

(рух віяльний пальцями)

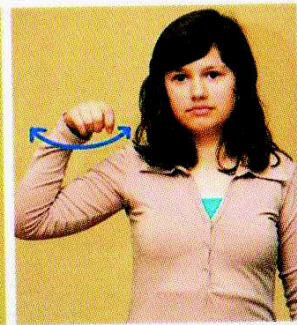
Ліжко

(рух обома руками разом)

Przychodzić

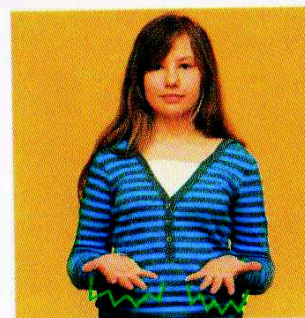
(ruch po łuku pionowym)

Wakacje

Dzwonek

(ruch wahadłowy dłoni w nadgarstku)

Łatwo

(ruch wahadłowy palców)

Łóżko

(ruch obu rąk razem)

Teatr
(рух хвилеподібний)

Teatr
(ruch falisty)

Profesja *Ważkiy*
(рух обома руками по черзі)

Zawody *Trudny*
(ruch obu rąk na przemian)

Wibaczte *Czye?*
(рух туди й назад)

Przepraszam *Czyje?*
(ruch tam i z powrotem)

Dzeralo
(рух з поворотом у напрямку
ключиці)

Lustro
(ruch obrotowy względem osi przedramienia)

Groші

(рух потирання пальців)

ІНШІ ОСОБЛИВОСТІ

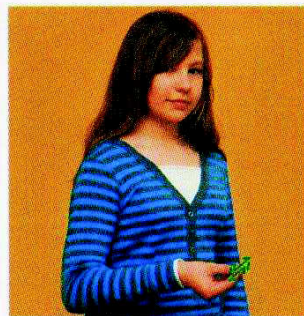
При вивченні жестової мови ще потрібно звернути увагу на **жести, які мають кілька значень** (наприклад, *тварини, природа, біологія*).

Тварини

Природа

Біологія

Як визначити, в якому значенні використовується жест?

Pieniądże

(ruch pocierania palcami)

INNE WŁAŚCIWOŚCI

Ucząc się języka migowego należy zwrócić uwagę na **znaki migowe, które oznaczają kilka wyrazów** (na przykład: *zwierzę, przyroda, biologia*).

Zwierzę

Przyroda

Biologia

Jak odróżnić, w którym znaczeniu używamy tego znaku mi-

Завжди обов'язково спостерігати за артикуляцією та вміти читати з губ. Подібне спостереження артикуляції (вимови) дає можливість відрізнити слово *малярство* від *малювати*, оскільки жестовий знак один.

Малярство *Малювати*

Жест *художник* виконується так само, як попередній, жестом позначаємо стать.

Художник

gowego? Zawsze konieczna jest obserwacja artykulacji i umiejętność czytania z ust. Podobnie obserwacja artykulacji (wymowy) pozwoli odróżnić słowa *malarstwo* od *malować*, bo znak migowy jest jeden.

Malarstwo

Malować

Znak *malarz* wykonamy tak samo poprzedzając go znakiem określającym płeć.

Malarz

ТЕМА: «ЗНАЙОМСТВО»

Добрый день!

Я...

Ты...

ТЕМАТ: «POZNAJEMY SIĘ»

Dzień dobry

Ja

Ty

Ім'я

Imię

Прізвище

Nazwisko

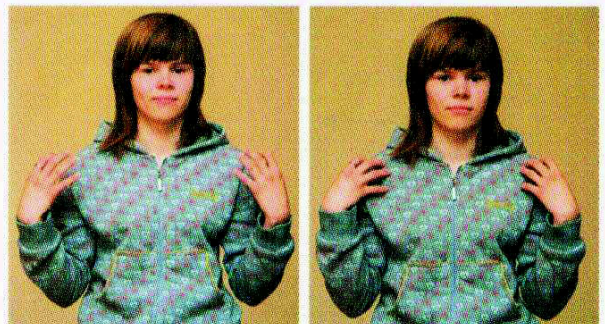
Глухий

Gluchy (glucha)

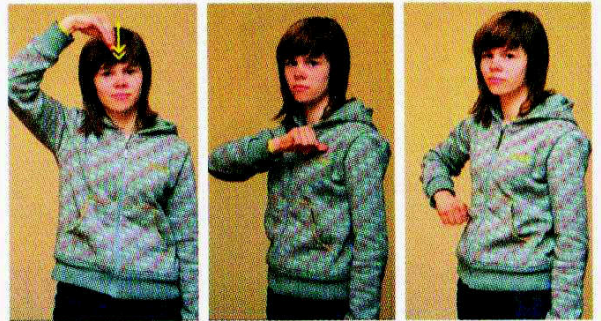
Живеш

Życ

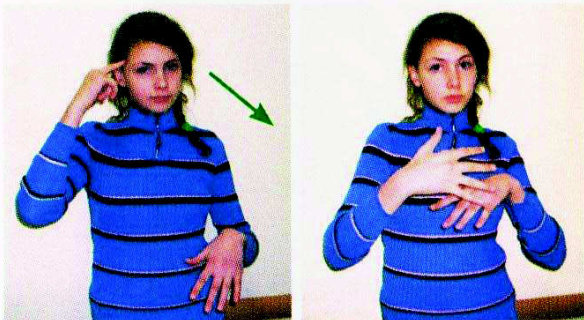

Навчаюсь

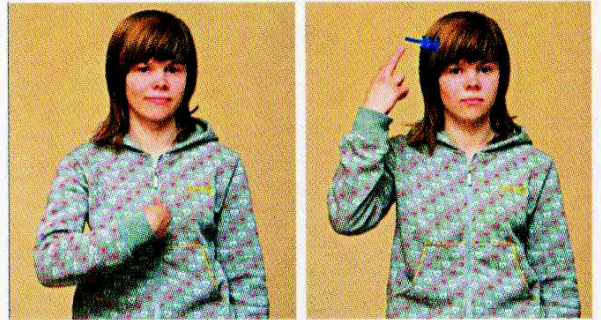

Uczę

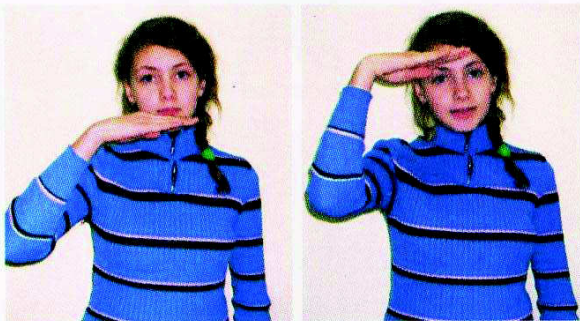
się

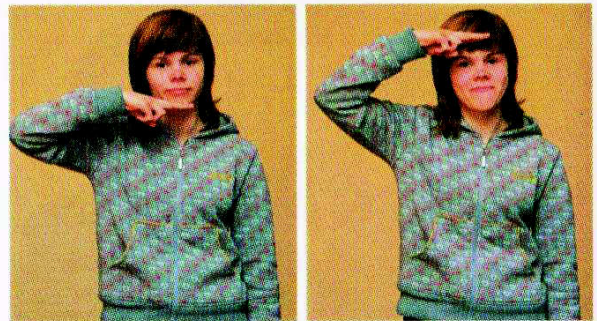
Я розуміла

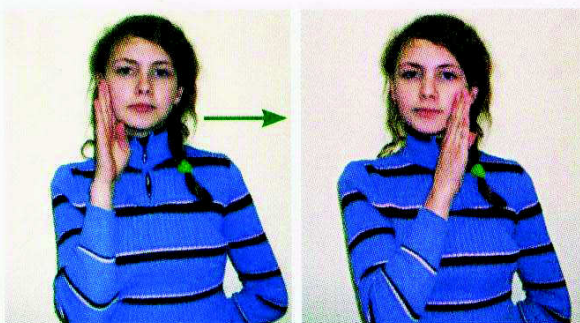
Ja zrozumiałam (zrozumiałem)

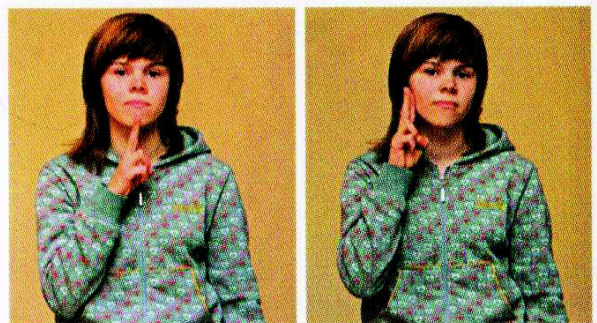
Tато

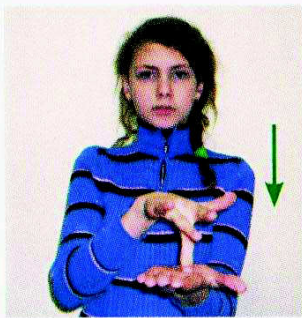
Tata

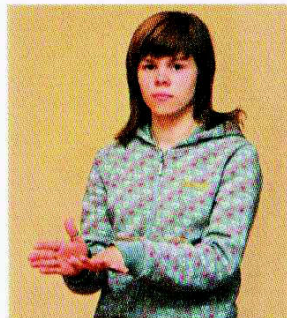
Мама

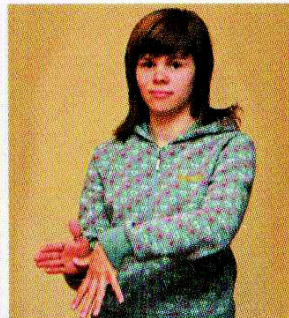
Mama

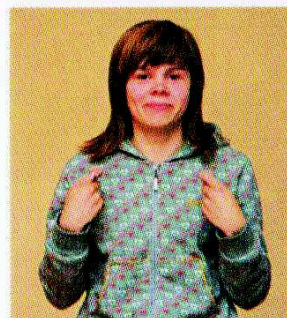
Mісто

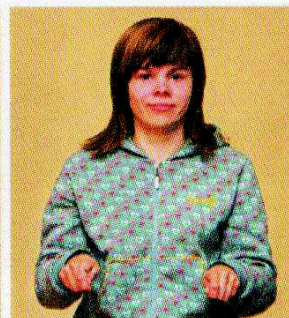
Miasto

Село

Wieś

Говорити

Rozmawiać

Пробачте

Хочу

Przepraszam

Chcę

ТЕМА: «ШКОЛА»

Школа

Клас

TEMAT: «SZKOŁA»

Szkoła

Klasa

Спальня

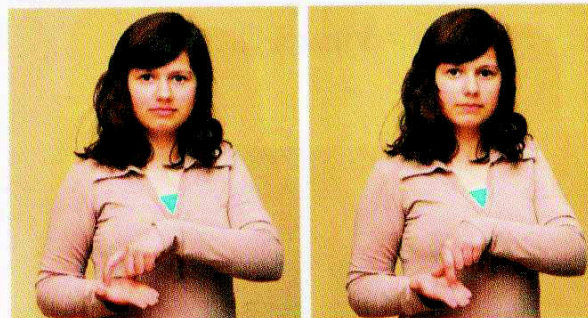
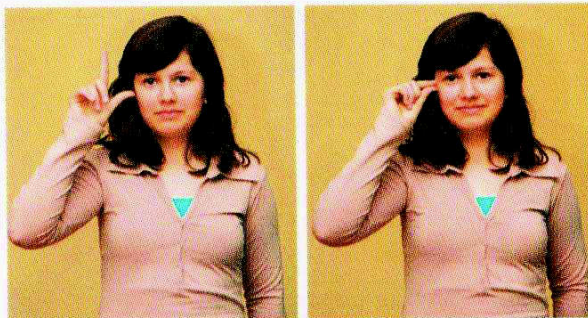
Урок

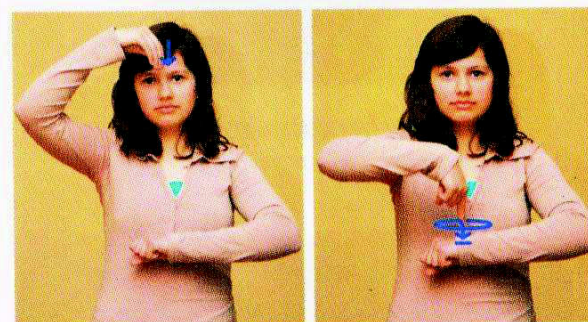
Перерва

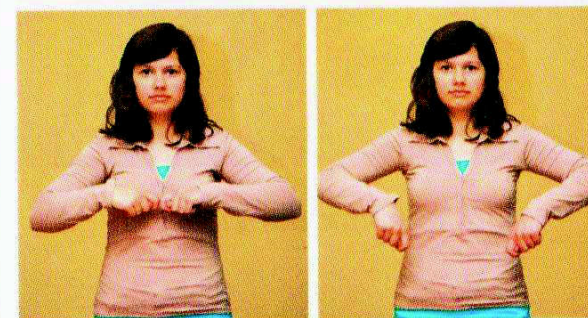
Дзвінок

Sypialnia

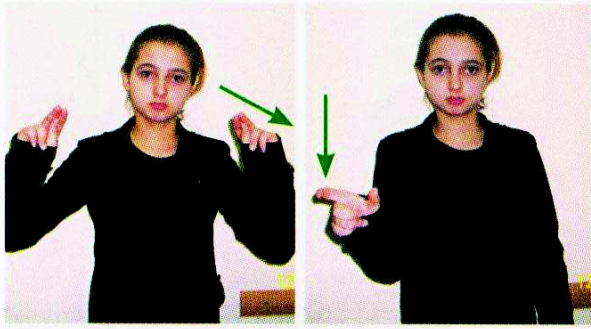
Lekcja

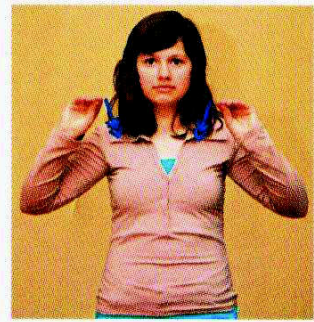
Przerwa

Dzwonek

Учитель

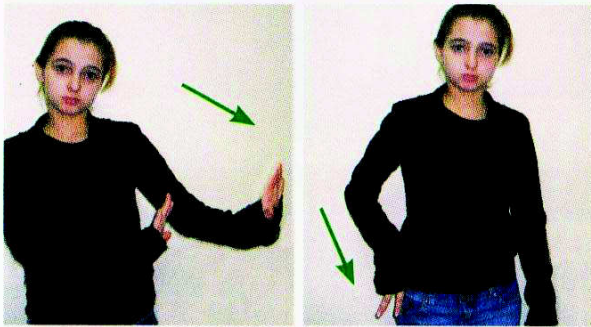
Nauczyciel

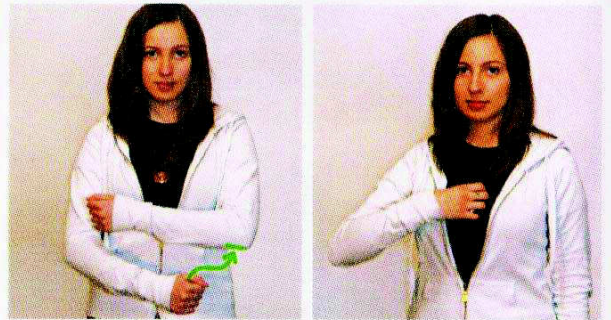
Директор

Dyrektor

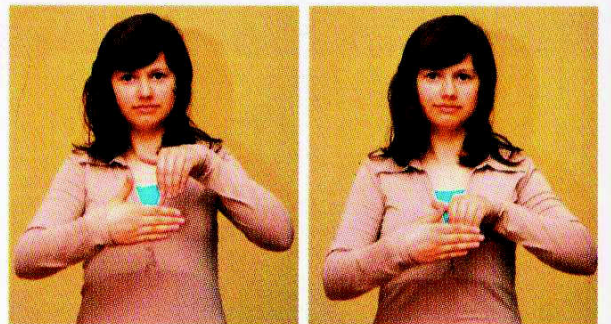
Заступник директора

Zastępca dyrektora

Вихователь

Wychowawca

Черговий

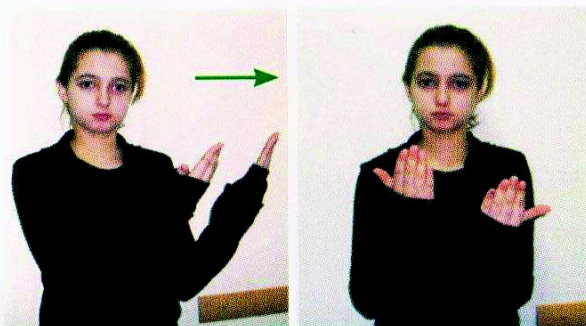
Dyżurny

Малювати

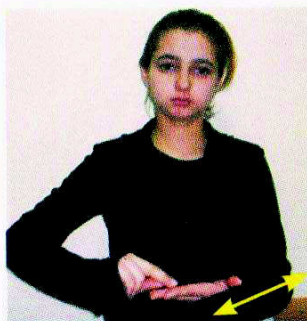
Rysować

Читати

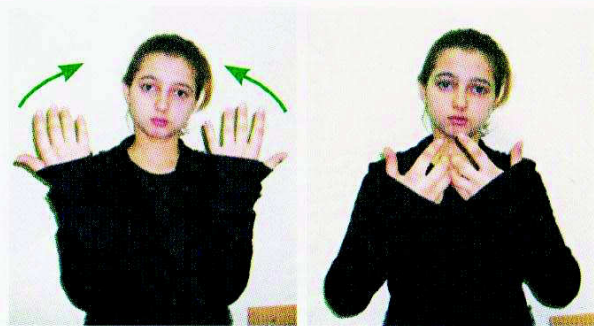
Czytać

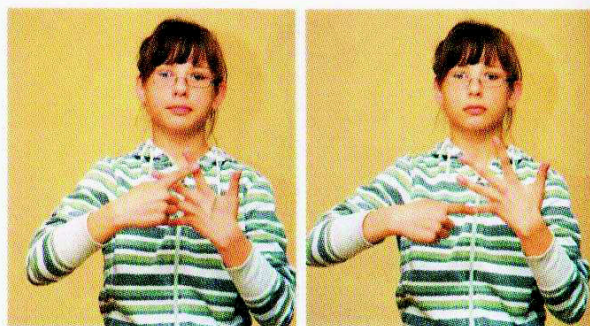
Писати

Pisać

Рахувати

Liczyć

Танцювати

Tańczyć

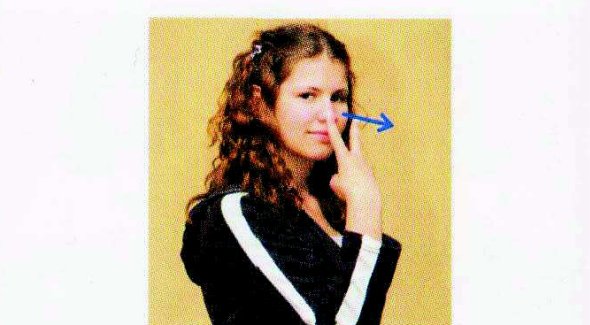
Слухати

Słuchać

Бачити

Widzieć

Говорити

Mówić

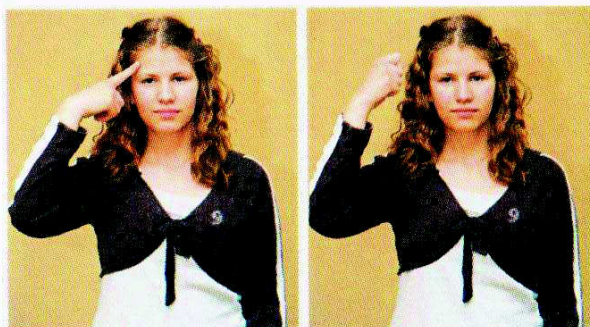
Думати

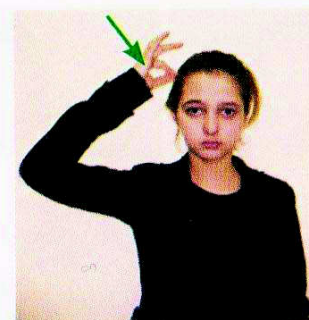
Myśleć

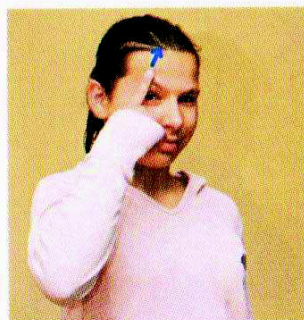
Запам'ятати

Pamiętać

Згадати

Przypomnieć

Забути

Виконати

Розуміти

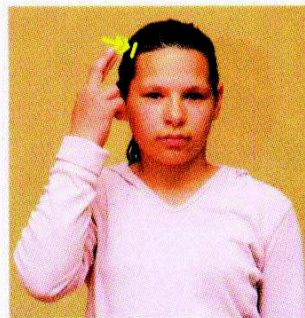
Погано

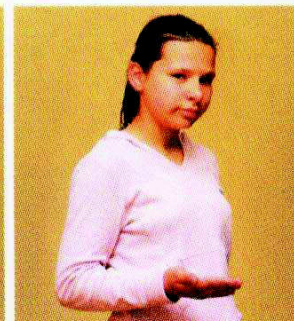
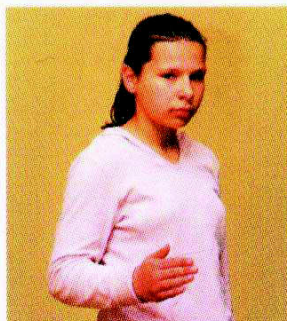
Zapomnieć

Wykonać

Rozumieć

Źle

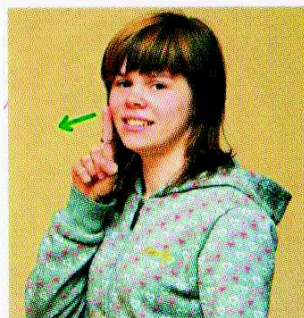
Добре

Dobrze

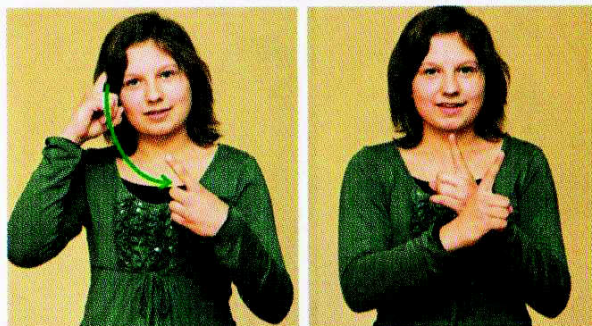
Вірно

Prawda

Помилка

Pomyłka

ТЕМА: «ЗАПИТАННЯ»

Що?

Хто?

Де?

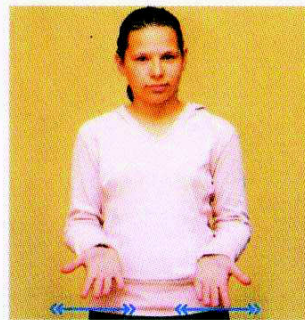
ТЕМАТ: «PYTANIA»

Co?

Kto?

Gdzie?

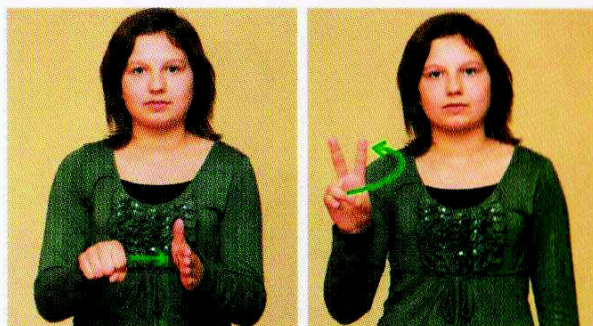
Куди?

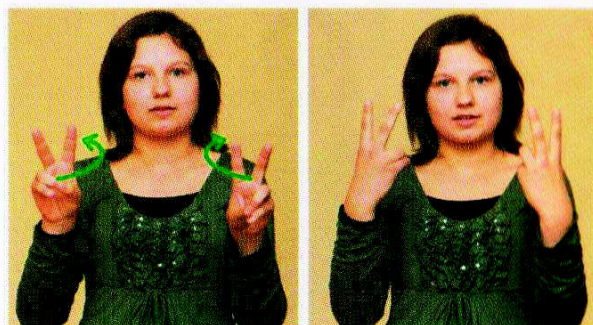
Звідки?

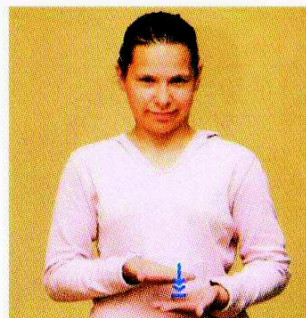
Чому?

Dokąd?

Skąd?

Dlaczego?

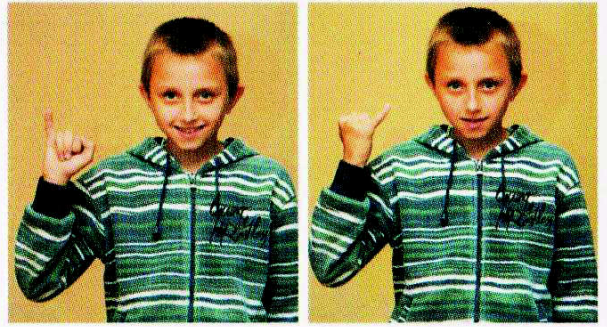
Як?

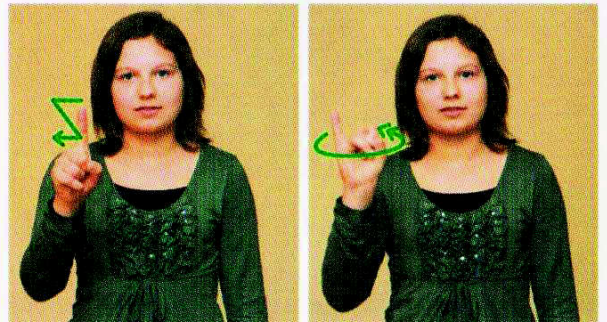
З якої причини?

Чий?

Jak?

Z jakiej przyczyny?

Czyj?

ТЕМА: «МІСТО»

Mісто

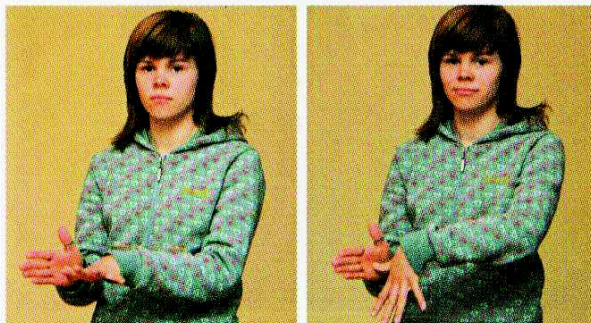

Вулиця

Дорога

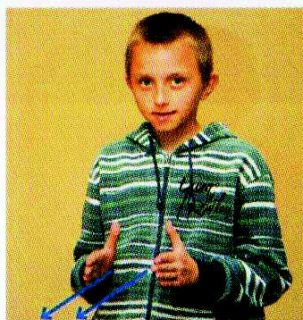
ТЕМАТ: «MIASTO»

Miasto

Ulica

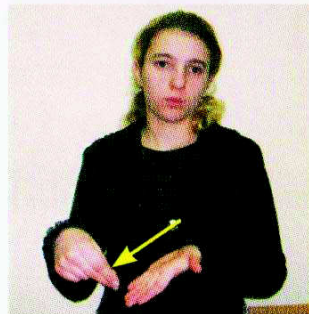
Droga

Адреса

Аптека

Магазин

Adres

Apteka

Sklep

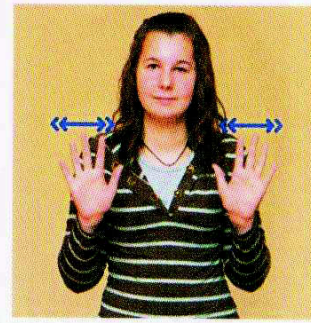
Кінотеатр

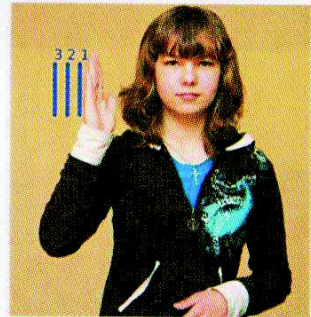
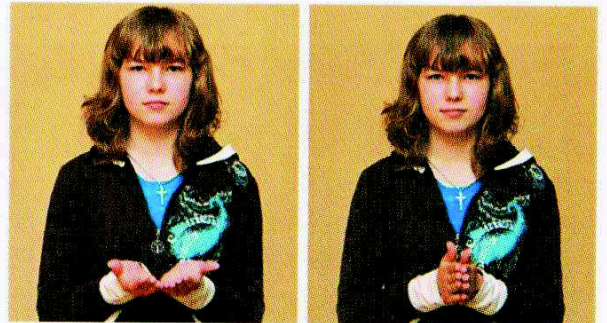
Бібліотека

Приїхати

Kino

Biblioteka

Przyjechać

ТЕМА: «ЗДОРОВ'Я»

Здоровий

Хворий

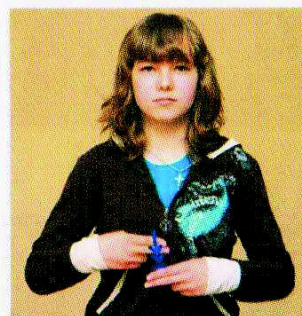

Температура

TEMAT: «ZDROWIE»

Zdrowy

Chory

Temperatura

Таблетка

Tabletka

Укол

Zastrzyk

Вата

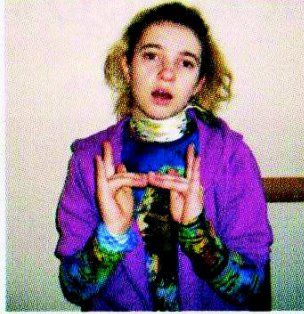
Wata

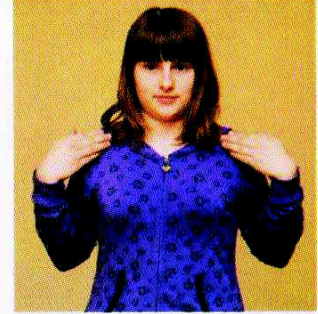
Лікар

Lekarz

Лікарня

Szpital

ТЕМА: «ЧАС»

Час

Рік

Місяць

TEMAT: «CZAS»

Czas

Rok

Miesiąc

Тиждень

Година

Хвилина

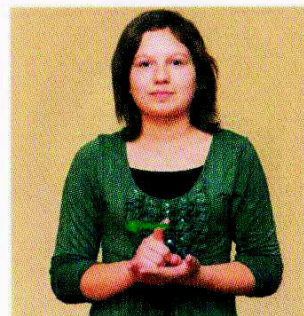
Весна

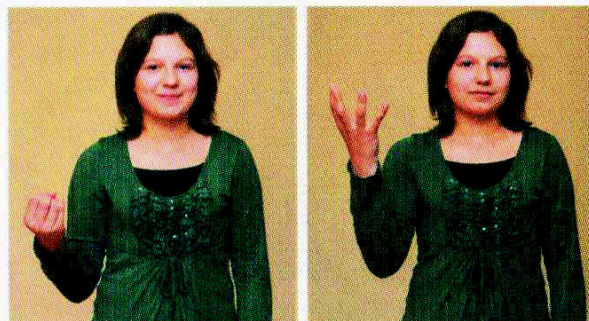
Tydzień

Godzina

Minuta

Wiosna

Літо

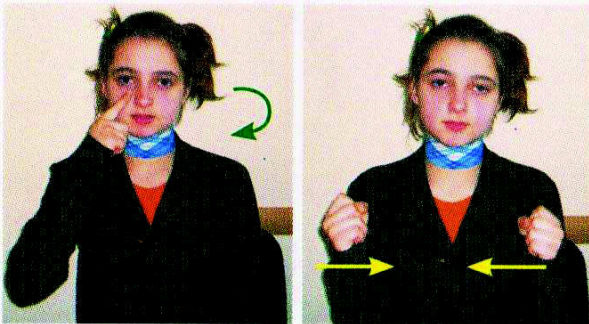
Lato

Осінь

Jesień

Зима

Zima

Понеділок

Poniedziałek

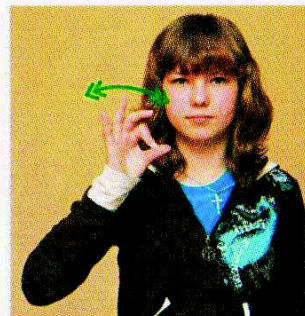
Вівторок

Wtorek

Середа

Środa

Четвер

Czwartek

П'ятниця

Piątek

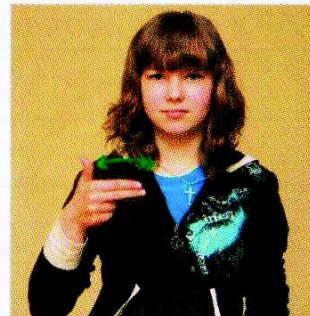
Субота

Sobota

Неділя

Niedziela

Ранок

Ranek

День

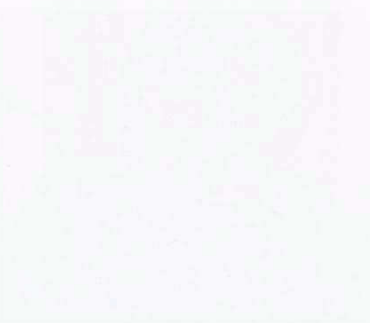
Dzień

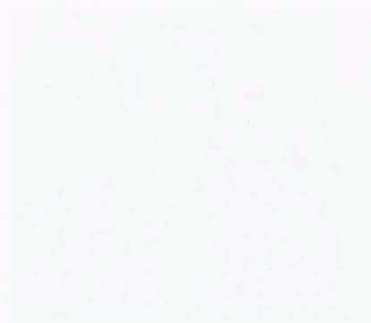
Вечір

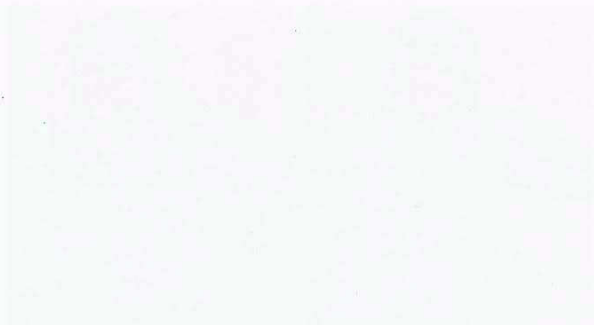
Wieczór

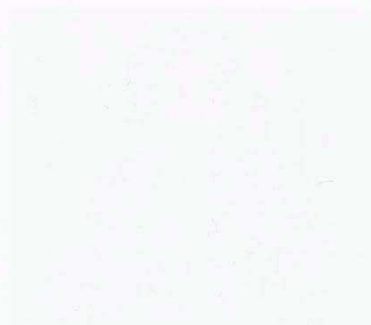
Вечір

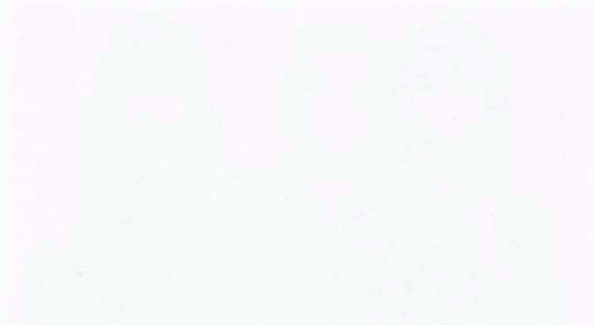
Wieczór

Вечір

Wieczór

Вечір

Wieczór

**ТЕМАТИЧНИЙ ПЕРЕЛІК
ЖЕСТОВИХ ПОНЯТЬ****INDEKS
TEMATYCZNY**

Українське жестове поняття	Польське жестове поняття	Сторінка
Знайомство	Poznajemy się	
Добрый день	Dzień dobry	54
Я	Ja	54
Ти	Ty	54
Ім'я	Imię	55
Прізвище	Nazwisko	55
Глухий	Głuchy	55
Живеш	Żyć	55
Навчаюсь	Uczę się	56
Я зрозуміла	Ja zrozumiałam	56
Тато	Tata	56
Мама	Mama	56
Місто	Miasto	57
Село	Wieś	57
Говорити	Rozmawiać	57
Пробачте	Przepraszam	57
Хочу	Chcę	57
Школа	Szkoła	
Школа	Szkoła	58
Клас (кімната для навчання)	Klasa (sala lekcyjna)	58

Українське жестове поняття	Польське жестове поняття	Сторінка
Спальня	Sypialnia	59
Урок	Lekcja	59
Перерва	Przerwa	59
Дзвінок	Dzwonek	59
Учитель	Nauczyciel	60
Директор	Dyrektor	60
Заступник директора	Zastępca dyrektora	60
Вихователь	Wychowawca	60
Черговий	Dyżurny	61
Малювати	Rysować	61
Читати	Czytać	61
Писати	Pisać	61
Рахувати	Liczyć	62
Танцювати	Tańczyć	62
Слухати	Słuchać	62
Бачити	Widzieć	62
Говорити	Mówić	63
Думати	Myśleć	63
Запам'ятати	Pamiętać	63
Згадати	Przypomnieć	63
Забути	Zapomnieć	64
Виконати	Wykonać	64
Розуміти	Rozumieć	64
Погано	Źle	64
Добре	Dobrze	65
Вірно	Prawda	65
Помилка	Pomyłka	65
Запитання	Pytania	
Що?	Co?	66
Хто?	Kto?	66

Українське жестове поняття	Польське жестове поняття	Сторінка
Де?	Gdzie?	66
Куди?	Dokąd?	67
Звідки?	Skąd?	67
Чому?	Dlaczego?	67
Як?	Jak?	68
З якої причини?	Z jakiej przyczyny?	68
Чий?	Czyj?	68
Місто	Miasto	
Місто	Miasto	69
Вулиця	Ulica	69
Дорога	Droga	69
Адреса	Adres	70
Аптека	Apteka	70
Магазин	Sklep	70
Кінотеатр	Kino	71
Бібліотека	Biblioteka	71
Приїхати	Przyjechać	71
Здоров'я	Zdrowie	
Здоровий	Zdrowy	72
Хворий	Chory	72
Температура	Temperatura	72
Таблетки	Tabletka	73
Укол	Zastrzyk	73
Вага	Waga	73
Лікар	Lekarz	73
Лікарня	Szpital	74
Час	Czas	
Час	Czas	75
Рік	Rok	75
Місяць	Miesiąc	75

Українське жестове поняття	Польське жестове поняття	Сторінка
Тиждень	Tydzień	76
Година	Godzina	76
Хвилина	Minuta	76
Весна	Wiosna	76
Літо	Lato	77
Осінь	Jesień	77
Зима	Zima	77
Понеділок	Poniedziałek	77
Вівторок	Wtorek	78
Середа	Środa	78
Четвер	Czwartek	78
П'ятниця	Piątek	78
Субота	Sobota	79
Неділя	Niedziela	79
Ранок	Ranek	79
День	Dzień	79
Вечір	Wieczór	80

**СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ
ЛІТЕРАТУРИ**

**LISTA WYKORZYSTANEJ
LITERATURY**

1. Hendzel J. K. – Słownik polskiego języka miganego. Olsztyn 1992.
2. Szczepankowski B. – Język migany w szkole 1. Warszawa 2001.
3. Pietrzak W. – Język migany w szkole 2. Warszawa 2001.
4. Prałat-Pyrzewicz I., Bajewska J. – Język migany w szkole 3. Warszawa 2001.

ЗМІСТ

Передмова	3
Вступне слово	4
Особливості української жестової мови	6
Види жестів	7
Українська дактильна абетка	21
Основні відомості про польську жестову мову	23
Польська дактильна абетка	26
Польські ідеографічні знаки та їх особливості	29
Тема: «Знайомство»	54
Тема: «Школа»	58
Тема: «Запитання»	66
Тема: «Місто»	69
Тема: «Здоров'я»	72
Тема: «Час»	75
Тематичний перелік жестових понять	81
Список використаної літератури	85

SPIS TREŚCI

Przedmowa	3
Słowo wstępne	4
Podstawowe wiadomości ukraińskim języku migowym	6
Typy znaków migowych	7
Ukraiński alfabet daktylograficzny	21
Podstawowe wiadomości polskim języku migowym	23
Współczesny polski alfabetpalcowy	26
Polskie znaki ideograficzne ich cechy	29
Temat «Poznajemy się»	54
Temat «Szkoła»	58
Temat «Pytania»	66
Temat «Miasto»	69
Temat «Zdrowie»	72
Temat «Czas»	75
Indeks tematyczny	81
Lista wykorzystanej literatury	85

Довідкове видання

**Українсько-польський
тематичний словник
жестової мови
(для батьків та дітей)**

Укладачі:

Бойчук Олена Валентинівна,
Беспалько Тетяна Дмитрівна,
Загоруйко Сергій Анатолійович,
Вонтроба Божена,
Хачевський Анджей

Редактор *О. О. Невежина*
Художнє оформлення *Л. П. Вировець*
Фотографи *Г. В. Кострикiна, С. А. Загоруйко*
Технічний редактор *О. А. Чупринiна*

Підписано до друку 18.11.2009. Формат 60 × 90 ^{1/16}.
Папір офсетний. Гарнітура Таймс. Друк офсетний.
Ум. друк. арк. 5,5. Обл.-вид. арк. 4,8. Ум. фарбовідб. 6,0.
Наклад 3000 пр. Зам. № 9-1297.

ВАТ «Видавництво «Прапор».
Україна, 61002, Харків-2, вул. Чубаря, 11.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 811 від 21.02.2002.

Віддруковано у ВАТ «Харківська книжкова фабрика «Глобус»»
61012, м. Харків, вул. Енгельса, 11.
Свідоцтво ДК № 2891 від 04.07.2007 р.
www.globus-book.com

